Dehqon elkasiga dunyo tayanar

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 22 ЯНВАРЬ. ЖУМА, № 2 (5.958). Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ҚОЗОҒИСТОН САФАРИ

Ён қўшни — дўст халқнинг яхши кунида қувончига шерик бўлиш энг улуғ шарқона фазилатлардан биридир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 19-20 январ кунлари Қозоғистонга буюрган ташрифини, таъбир жоиз бўлса, ана шу олижаноб фазилатнинг яна бир ёрқин намойиши дейиш мумкин.

20 январ куни Остона шаҳрида Президент Ислом Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикаси делегацияси Нурсултон Назарбоевнинг Қозоғистон Республикаси Президенти сифатида фаолият бошлашига бағишланган тантанали маросимда иштирок этди.

Қозоғистоннинг янги пойтахтидаги «Конгресс хол» саройига узоқ-яқин мамлакатлардан ташриф буюрган давлат ва ҳукумат бошлиқлари, дипломатия корпуси ва халқаро ташкилотлар раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари йиғилди.

Қозоғистон Республикаси марказий сайлов комиссияси раиси З. Балиева Нурсултон Назарбоевга Қозоғистон Республикаси Президенти гувоҳномасини топширди. Янги сайланган Президент мамлакатда Конституция ва қонунлар бажарилишининг кафолати бўлиш, Қозоғистон давлати ва халқи манфаатлари йўлида хизмат қилиш ҳақида қасамёд этди.

Сўнг Нурсултон Назарбоев ўзига юксак ишонч билдирган Қозоғистон халқига, сайловни ўтказишда кўмаклашган халқаро ташкилотлар вакиллари ва хорижий кузатувчиларга миннатдорлик изҳор этди. Маросимга ташриф буюрган меҳмонларни қутлади.

Маросим Қозоғистон санъат усталари ва ижрочи ёшларининг катта концерти билан якунланди.

Шу куни давлатимиз раҳбари Ислом Каримов Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев билан учрашиб, уни юксак лавозимга қайта сайланганни билан самимий табриклади. Қозоғистон халқи олдида турган муаммоларни ҳал этиш, бахтли келажак йўлидаги масъулиятли ишида муваффақиятлар тилади. Н. Назарбоев Ўзбекистон раҳбарига самимий қутлов учун чуқур миннатдорлик билдирди.

Шундан сўнг Президент Ислом Каримов «Интерконтинентал» меҳмонхонасидаги ўз қароргоҳида Қирғизистон Президенти Асқар Акаевни қабул қилди. Мулоқот чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш, минтақадаги интеграция жараёнларини янада чуқурлаштириш билан боғлиқ масалалар батафсил муҳокама қилинди.

Куннинг иккинчи ярмида Қозоғистон Президенти тантанали маросимга ташриф буюрган меҳмонлар шарафига қабул маросими уюштирди. Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов табрик нутқи сўзлади.

Президент Ислом Каримовнинг Остона шаҳрига сафари чоғида унга ташқи ишлар вазири А. Комилов, Ўзбекистон Республикасининг Қозоғистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Н. Ёқубов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

* * *

Шу куни Президент Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди. Тошкент аэропортида давлатимиз раҳбарини Бош вазир Ў. Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Аҳмад ХЎЖА. (ЎзА).

ЕРНИ БОҚСАНГ, ЕР СЕНИ БОҚАДИ

Миришкор бободеҳқонлар «Хазина калити айни шу ҳикматда» дейишмоқда

Юртбошимиз Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасида ислоҳотлар самарадорлигига эришишда маҳаллий ҳокимият идоралари масъулиятини кучайтириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш ва бошқа долзарб масалалар муҳокамасига бағишланган йиғилишда ерлар ҳосилдорлигини оширишга алоҳида тўхталдилар. Шу масала ҳақида атрофлича фикр юритиб, доно халқимизнинг «Ерни боқсанг, ер сени боқади», деган ҳикматини яна бир карра эслатиб ўтдилар ва йиғилганлар диққат-эътиборини бу борада амалга оширилиши зарур бўлган юмушларга қаратдилар.

Дарҳақиқат, бизни боқадиган, кийинтирадиган, эл-юртимизни маъмур этадиган она-замин ҳосилдорлигини кўпайтириш уни эъзозлашимизга, меҳр билан парвариш қилишимизга ва унумдорлигини тобора ошириб боришимизга боғлиқ. Бунинг учун ер ўз вақтида ва сифатли ҳайдалиши, шудгор пайтида ҳар бир минтақанинг ўзига хос табиий шарт-шароити, тупроқ таркиби тўла ҳисобга олиниши, бу тадбир ўтказилиши жараёнида далага белгиланган ўғит солиниши, бир қатор жойларда шўр ювиш, ёзда намлик етарли даражада бўлишини кўзлаб қиш ва баҳорда эҳтиёт суғориш ишларини адо этиш, экинларга маромида обиҳаёт таралашига эришиш ва бошқа агротехника тадбирлари кўнгилдагидек бажарилиши талаб қилинади. Йил бўйи ана шундай меҳр-муҳаббатдан, парваришдан баҳраманд бўлган Она-замин бободеҳқонга ўз хазинасини очади, ундан саховатини аямайди.

Ер билан тиллашадиган, унга меҳр қўйиб, мўл-кўл ҳосил ундирадиган миришкор деҳқонлар, замин заргарлари бўлган ҳосилот-агрономлар, шу соҳага даҳлдор бошқа малакали мутахассислар мамлакатимизда кўп. Қуйида улардан айримларининг дил сўзлари, фикр-мулоҳазалари билан ошно бўласиз.

Асалхон РАСУЛОВА, Андижон вилояти Олтинкўл туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги пудратчи бригада бошлиғи:

— Президентимизнинг Она-замин унумдорлигини ошириш, унга меҳр қўйиш, ардоқлаш ҳақида жон куйдириб гапираётганларини «зангори экран» орқали кўраётганимда беихтиёр бригадамиз даласига келган пайтларини эсладим. Ўшанда юртбошимиз ерни тўйинтириш, илғор иш усулларини дадиллик билан қўллаш, ҳар гектар ер ҳисобига тўғри келадиган ишловчилар сонини камайтириб бориш ва бошқа масалалар юзасидан қимматли йўл-йўриқлар бергандилар. Бу маслаҳатларни, тавсияларни изчиллик билан ҳаётга тадбиқ этиб келаяпмиз. Тўрт йилдан бери чигитни плёнка остига экиш технологиясидан фойдаланиб, яхши натижаларга эришаяпмиз. Дастлабига гектарига 40—45 центнердан пахта етиштирган бўлсак, кейинчалик ҳосилдорлик яна 5—10 центнерга ошди. Хусусан, 1998 йили 32 гектар ернинг ҳар гектаридан 60,3 центнердан ҳосил етиштириб, 193 тоннадан зиёд қимматли хом ашё сотишга муваффақ бўлдик.

Шу кунларда 1999 йил ҳосилига пухта замин қўйилмоқда. Дала бошига маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Жамоамиз ҳар гектар ҳисобига 4—5 тоннадан гўнг солишга одатланган. Унинг ярми кузда шудгор олдидан, қолган қисми эса баҳорда ерни экишга тайёрлаш жараёнида солинади. Бундан ташқари ариқ ва зовурларни, суғориш шохобчаларини қазиб-тозалаш, тартибга келтириш ишлари ҳам жадал олиб борилаяпти. Барча юмушларни сифатли адо этиш замин унумдорлигини оширишга хизмат қилади.

Тойир МАТЁҚУБОВ, Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл туманидаги «Шўрохон» ширкат хўжалиги ғаллакори:

— Қорақалпоғистон Республикасининг жануби-шарқий минтақасида, Хоразм вилоятида неча-неча асрлар давомида ерни тўйинтириш, тупроқ унумдорлигини оширишнинг ажойиб усуллари, анъаналари шаклланган. Ота-боболаримиз ерга маҳаллий ўғитдан ташқари эски пахса деворларни майдалаб солишган. Бунинг хосияти кўп. Чунки неча йиллар давомида қуёш нури остида қизиб, турли моддалар билан тўйинган пахса девор бўлаклари заминни янада бойитади, унинг унумдорлигини оширади. Мен етакчилик қилаётган бригада жамоаси аждодларимиз анъаналарини давом эттириб, ерга маҳаллий, минерал ўғит билан бирга эски пахса деворларини майдалаб солиб, ҳосилдорликни оширишга эришиб келаяпти.

1998 йили бригадамиз қўриқ минтақа шароитида гектаридан 40 центнердан ошириб ғалла ҳосили олишга муваффақ бўлди. Дондан кейин такрорий экин сифатида карам, сабзи экиб, бу сабзавотлардан гектарига 200 центнердан зиёд ноз-неъмат йиғиштириб олдик. 1999 йилда ҳам буғдойдан юқори ҳосил олишга бел боғлаганмиз. Дурдибой Оллаберганов, Султон Одамбоев, Равшоной Собирова, Ҳалима Иброҳимова сингари жамоа аъзоларимиз барча юмушларни сидқидил адо этишяпти. Тупроқ таркибини бойитиш учун чиритилиб, майин ҳолга келтирилган гўнгни буғдойзорга — ер юзасига сепиб чиқдик. Ана шу тадбир ва бошқа чоралар ғалладан юқори ҳосил олишимизни кафолатлайди.

Юртбошимизнинг ерни бойитиш, барча юмушларни маромида олиб бориш ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини мушоҳада этар эканман, деҳқонларни, мутахассисларни халқимиз анъанавий усулларидан янада кенгроқ фойдаланишга, Она-заминимизни кўз қорачиғидек ардоқлашга ундагим келади. Зотан, у турмушимиз фаровонлигининг асосий манбаидир.

Ҳомид ҲОЖИЕВ, Бухоро вилояти Ғиждувон туманидаги «Зарафшон» хўжалиги бош ҳосилоти:

— Туман, вилоят миқёсидаги йиғинларда ҳамкасб мутахассислар, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари «Минг гектар ерда пахтачилик билан шуғулланиб, кейинги икки-уч йилда хўжалик бўйича ўртача 45-48 центнердан ҳосил олишга қандай омиллар ҳисобига эришаяпсизлар?» деб тез-тез сўраб туришади. Бу саволга жавоб берар эканман, энг аввало заҳматкаш деҳқонларимизнинг йил бўйи қилаётган фидокорона меҳнатлари, барча агротехника тадбирлари ўз вақтида, сифатли адо этилаётганлиги туфайли эканлигини таъкидлайман.

Заминимиз битмас-туганмас хазина. Унинг калити — меҳнат. Деҳқонларимиз таъбири билан айтганда, ерга меҳр қўйиб, уни қанча яхши боқсак, у ўз хазинасини шунча кўп инъом этади. Тупроқ таркибини бойитиш, уни фойдали моддалар билан тўйинтириш асосида ер унумдорлигини ошириш мўл-кўл ҳосил олишнинг асосий омилларидан бири. Шуни ҳисобга олиб хўжалигимиз миришкорлари ҳар гектар ҳисобига 4 тоннадан ошириб маҳаллий ўғит солишни ўзларига қоида қилиб олганлар. Унинг ярми кузда шудгор олдидан, қолган қисми эса баҳорда ерни экишга тайёрлаш пайтида солинади. Катта миқдордаги маҳаллий ўғит жамғариш учун барча имкониятлардан фойдаланилади: унинг асосий қисми хўжалик чорвачилик фермасидан олинади. Бизда фермерлик ҳаракати кенг йўлга қўйилганлиги ва ер улар тасарруфига берилганлиги туфайли хонадон чорвасидан чиқадиган маҳаллий ўғитдан далага катта миқдорда чиқарилади. Ҳар бир бригада, фермер, ижарачи ўз даласи унумдор бўлиши учун астойдил жон койитади. Чунки, ҳосилдорлик ошишидан улар моддий манфаатдор бўлишларини доимо ҳис этиб турадилар.

Хўжалигимизда 1999 йил ҳосили учун 9400 тоннадан зиёд маҳаллий ўғит жамғариб, далага солиш кўзда тутилган. Унинг ярмидан кўпи кузги шудгор олдидан берилди. Ҳозирги пайтда дала бошига ўғит чиқариш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бу жойда уюм-уюм қилиб сақланиб, ўз-ўзидан қизийди ва баҳорда ерни экишга тайёрлаш жараёнида чиритилган ҳолда сепиб чиқилади.

Ўтган йили миришкорларимиз 4825 тоннадан зиёд пахта, 1335 тоннадан ортиқ ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб, фақат Ғиждувон туманида эмас, балки Бухоро вилоятида ҳосилдорлик бўйича юқори натижага эришган эдилар. Деҳқонларимиз 1999 йилда эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун астойдил интилмоқдалар. 332 гектар ерга кузда сепилган буғдойнинг серҳосил «Юна» нави меҳр билан парвариш қилинмоқда. Бахшулло Тўйев, Раҳима Маҳмудова, Зумрад Раҳмонова сингари пудратчи ғаллакорларимиз ҳосилдорликни 60-65 центнердан оширишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. 1998 йили пахтадан 50—52 центнердан хирмон кўтарган Ботир Тўлаев, Сулаймон Маҳмудов, Ҳайдар Назаров, Ризоқул Қосимов, Қиём Тожиддинов сингари пудратчи бригадалар ва оилавий ижарачилар бу йил ҳосилдорликни яна беш центнерга оширишни дилларига тукканлар.

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов барча қишлоқ хўжалиги ходимларини ерни ардоқлашга, унинг унумдорлигини оширишга, шу асосда халқимиз турмуш фаровонлигини кўтаришга даъват этдилар. Бу чақириқ ҳар бир деҳқон, мутахассис, раҳбар қалбида акс-садо бериб, уларни ҳаракатга келтириши керак.

Жиззах туманидаги Ҳамроқул Носиров номли жамоа хўжалиги бригадири, Ўзбекистон Қаҳрамони Парда Зиётов билан мулоқотда бўлсангиз, юқоридаги фикр-мулоҳазаларни қўллаб-қувватлайди. 1998 йили 246 тоннадан зиёд пахта етиштирган бу аҳил жамоа 1999 йилда янада юқори марраларни кўзламоқда. Наманган туманидаги «Навбаҳор» жамоа хўжалиги пудратчиси Малик Камолов билан суҳбатлашсангиз, юртбошимизнинг замин ҳосилдорлигини ошириш ҳақидаги гаплари уни тўлқинлантирганлигини, бу борада жиддий ўзгаришлар қилишга ундаганлигини изҳор этади. Бу пудратчи жамоа ўтган йили пахтадан 51 центнердан хирмон кўтарганди. 1999 йилда эса ҳосилдорликни 55 центнерга етказишни кўзламоқда. Бу миришкорларнинг барчаси белгиланган марраларга эришиш учун замин унумдорлигини оширишни мақсад қилиб қўйишган.

Тупроқ таркибини бойитишнинг ҳар бир вилоятда, минтақада неча-неча асрлар давомида шаклланган усуллари мавжуд. Эски девор бўлакларини, турли чириндиларни ерга солиш, минерал моддаларни аралаштириш ва бошқа кўпдан-кўп усуллар шулар жумласидан. Кейинги йилларда тупроқ таркибини бойитадиган саноат чиқиндиларини ер юзасига сепиш, Калифорния чувалчангидан фойдаланиш сингари янгиликлардан ҳам фойдаланилмоқда. Булар тупроқ унумдорлигини оширишнинг муҳим резервларидир. Шу ўринда яна бир имконият ҳақида айтиб ўтиш жоиз: бу фикр Тошкентдек катта шаҳардан чиқадиган канализация хусусида. Шу соҳага тааллуқли қўлланмаларда чиқиндилар аэроция иншоотларида тегишли моддалар билан зарарсизлантирилганидан сўнг ўғит сифатида фойдаланиши қайд этилган. Тошкент четида иккита — Салор ва Бўзсув аэроция иншоотлари бор. Кейинги йилларда Тошкент вилоятининг бир қатор туманлари хўжаликлари, фермерлари шу жойлардан зарарсизлантирилган чиқиндиларни олиб кетиб, ўғит сифатида фойдаланишмоқда. Айнан шундай иншоотлар канализация тармоғи мавжуд бўлган Самарқанд, Андижон, Фарғона, Бухоро ва бошқа йирик шаҳарларда ҳам мавжуд. Демак, бу жойларда ҳам юқоридаги имкониятдан кенгроқ фойдаланиш мумкин. Бу масала айримларга бирмунча эриш туюлиши мумкин. Лекин иқтисодиётни ривожлантиришга озгина бўлса ҳам ҳисса қўшадиган имкониятдан фойдаланиш зарур. Жаҳоннинг ривожланган мамлакатларида бу борада ибратли мисоллар жуда кўп.

Маҳаллий ва минерал ўғит ер унумдорлигини оширишнинг асосий манбаи. Хўш, мамлакатимизда 1999 йилда ҳосилдорликни ошириш учун маҳаллий ўғит жамғариш ва уни дала бошига чиқариш борасида қандай тадбирлар амалга оширилмоқда? Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигидан олинган маълумотларга кўра, бу тизимда 11 миллион 675 минг тонна маҳаллий ўғит тайёрлаш ва далага чиқариш кўзда тутилган. Бу ўтган йилги даражага яқин кўрсаткич. Юртбошимизнинг ер унумдорлигини ошириш, олинадиган ҳосилни кўпайтириш ҳақидаги йўл-йўриқлари ва тавсиялари шу соҳадаги ишларни тубдан қайта кўриб чиқишга ундамоқда. Ҳозиргача маҳаллий ўғит жамғариш ва дала бошига чиқариш топшириғи 55 фоиз атрофида адо этилганлиги ҳам бу борадаги ишларни жадаллаштиришни, муносабатни ўзгартиришни тақозо этади. Зеро, юқорида миришкор бободеҳқонлар ва мутахассислар таъкидлаганларидек, Она-заминимиз битмас-туганмас хазинасининг калити «Ерни боқсанг, ер сени боқади» деган ҳикматга тўла амал қилишимиздадир.

Суннатилла САЙДАЛИЕВ.

Тошкент вилояти Янгийўл туманидаги «Қовунчи» жамоа хўжалиги аъзолари ва мутахассислари шу кунларда маҳаллий ўғит жамғариш ҳамда уни дала бошига чиқариш ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Хўжаликда маҳаллий ўғитнинг 900 тонналик аралашмаси тайёрланиб, техника воситалари ёрдамида пайкаллар четидаги белгиланган жойларга уюм-уюм қилиб тўплаб қўйилмоқда. Маҳаллий ўғит ана шу жойларда ўз-ўзидан қизиб, чиринди ҳолига келганидан сўнг баҳорда ерни экин экишга тайёрлаш жараёнида далаларга солинади.

СУРАТЛАРДА: 1. Хўжалик мутахассиси Боқибой Утегенов ва механизатор Абдуғаффор Бойжонов. 2. Дала бошига олиб келинган маҳаллий ўғит аралашмаси механизм ёрдамида туширилаётган пайт.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Муносабат

Хотира — муқаддас, қадрлаш — инсонийлик

Ўтганларни ёдга олиш, уларни хотирлаш, ҳаётдаги меҳнаткаш, ажойиб кишиларни, пиру бадавлат отахонларни, мунис онахонларни қадрлаш, ҳурмат қилиш ўзбек халқининг табиатига хосдир. Одамларимиз азал-азалдан бир-бирини авайлаб, эъзозлаб келишган.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, ота-боболаримиз удумлари, урф-одатлари қайта тиклана бошланди. Яқинда Президентимизнинг пойтахтимиз Тошкентдаги янгидан барпо этилаётган Хотира майдонида бўлиб, олиб борилаётган ишлар билан танишганлиги, 9 майни — Хотира ва қадрлаш куни деб белгилаш тўғрисидаги таклифни билдирганлиги фикримизга яққол мисол бўла олади. Ушбу таклиф халқимизнинг кўнглидаги гап бўлди. Уни юртдошларимиз зўр мамнуният билан қўллаб-қувватламоқдалар.

ХАЙРЛИ ИШНИНГ ХАЙРИХОҲИ КЎП

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мустақил мамлакатимизда миллий қадриятларни тиклаш, бой тарихимизни, маданий меросимизни ўрганиш, халқимиз маънавиятини юксалтириш борасида мисли кўрилмаган ишлар амалга оширилаётир.

Бугун биз ўтганларни қанчалик хотирлаб, қадрласак эрта бир кун бизни ҳам эслагувчилар кўпаяди. Иккинчи жаҳон урушида не-не ўғлонларнинг гулдек умри хазон бўлмади дейсиз. Юз минглаб гўдаклар пешонасига етимлик тамғаси босилди. Гулдай жувонлар қалби мажруҳ бўлди.

Президентимиз бу йилни Аёллар йили деб эълон қилиб, эл-юрт таҳсинига сазовор бўлди. Куни кеча яна бир хайрли ташаббус Президентимиз томонидан ўртага ташланди — 9 майни Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиш таклифини айтди. Бу таклиф замирида инсонийлик, шаҳид кетганлар руҳига ҳурмат бажо айлаш истаги ётибди. Бугунги тинч ва фаровон турмушимиз, тиниқ осмонимиз учун қурбон бўлганларни хотирлаш энг улуғ савобдир. Хайрли ишнинг хайрихоҳи кўп бўлади, деганларидек, айниқса бу таклиф қишлоқ аҳли қалбини бениҳоя тўлқинлантириб юборди. Улуғ айём кунларида айтилган бу ташаббусни чин дилдан қўллаб-қувватлаймиз.

Низом ҚОДИРОВ,
Шаҳрихон тумани «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси.

АЙНИ МУДДАО

Яқинда ойнаи жаҳонда Президентимизнинг пойтахтимиздаги янгидан бунёд этилаётган Хотира майдонида бўлиб, у ерда олиб борилаётган ишлар билан танишганлигини зўр қизиқиш билан томоша қилдик. Ушбу зиёратгоҳ Ватан озодлиги учун, халқимизнинг буюк фарзандлари жасоратини улуғлаш мақсадида бунёд этилмоқда. Йўлбошчимиз 9 майни — Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиш тўғрисида таклиф билдирдилар.

Хотира майдонида мотамсаро она ҳайкали ҳам ўрнатилиши, шунингдек, бу ерда жангларда қурбон бўлган юртдош[illegible]ларимизнинг номлари битилган лавҳалар қўйилиши би[illegible]нинг к[illegible]имиздаги иш бўлди. Хуллас, ўзбек миллатининг т[illegible]атига хос бўлган майдон барпо этилаётганлиги бизни [illegible]хоятда хурсанд қилди. Хотира майдонининг бунёд этил[illegible] бу ернинг гавжум бўлишига замин яратади.

[illegible] Президентимиз билдирган таклифни тўла қўллаб-қу[illegible]лаймиз. Хотира куни ўтганларни хотирлаш билан б[illegible] ўзимиз билан ҳамнафас бўлган кишилар ҳам қадр[illegible]ди. Бундай хайрли иш халқимизнинг қалбидан ўрин [illegible]ши табиийдир. Сабаби марҳумларни ёдга олиш, хо[illegible]лаш, ҳаётдаги ажойиб одамларни қадрлаш, ҳурмат қи[illegible]ш азалдан ўзбек миллатининг табиатида бор.

Тангир МАМАСАИДОВ,
Зомин туманидаги «Бешкуби» ижара ширкатлар бирлашмаси бош чўпони.

РАҲБАР ЁНИБ-ЖЎШСА, САФДОШЛАРИ ЁНДОШУР

Ризқ-рўз сарчашмаси

Бу мавзуга қўл уришимизга Нишон тумани ҳокими Ҳайит Жониев билан қилган суҳбатимиздаги самимий сўзлар асосий омил бўлди. У бўрдоқичилик билан шуғулланувчи жамоа-ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Холмурод Бердиев ҳақида қуйидагиларни таъкидлаш билан бирга раҳбар хусусидаги ўз мулоҳазаларини ҳам баён этди:

— Бу одам ҳалол меҳнат туфайли эл эъзозини қозониш мумкинлигини яна бир бор исботлади. У раҳбар бўлган жамоада қўлга киритилаётган ютуқларни кўриб, қувонасиз. Гўшт етиштириш бўйича 1998 йил режаси ошиғи билан бажарилди. Яъни 1100 тоннадан кўпроқ гўшт сотилди. Молларни семиртириш ҳисобига 800 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу рақамни пулга чақадиган бўлсангиз 11 миллион сўмдан ошади. Бўрдоқига боқилган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 400 килограммдан зиёд тош босаяпти, ҳар бир бош қўйнинг тирик вазни 47-48 килограммни ташкил этади.

Туманимизда юздан ошиқ хўжалик, корхона, ташкилот бор. Шу жойларда раҳбар бўлиб ишлаётганлар ўзларига топширилган вазифани қандай бажаришяпти? Улар одамларнинг турмуш тарзи билан етарли равишда қизиқишяптими ёки ўз ҳузур-ҳаловатларини ўйлашяптими? Туман раҳбари сифатида мени кўпроқ ана шу масалалар қизиқтиради. Ўйларимнинг охирига етиш учун кўпроқ одамлар билан мулоқотда бўламан. Одамлар дилларидаги гап-сўзларни ошкор айтишади. Айрим раҳбарларнинг ножўя ишлари ҳақида куйиниб гапиришади.

...Пахта йиғим-терими даврида «Туркманистон» жамоа-ширкат хўжалигида бўлганимда «Раҳбаримиз нолойиқ», дейишди. Бу гап дилимга тугилди. Хўжаликдаги аҳвол билан обдон қизиқдик ва кўпчиликнинг раҳбар ҳақидаги фикри тўғри эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Раҳбар вазифасидан четлаштирилди. Кўпчилик Холмурод Бердиевнинг номини тилга олиб, хўжалигимизга келмасмикин, дейишди. Қаранг, яхши раҳбар ҳамма жойда тилга тушади...

Ҳоким номини ҳурмат билан тилга олган раҳбар билан учрашдик. Мақтаса, арзигулик инсон экан. Юз-кўзларида нур кўрасиз. Фаолиятини оддий чўпонликдан бошлаганди, бугун жамоа раҳбари. Камтарлигини айтмайсиз. Сўрамасангиз ўзи ҳақида гапирмайди. Эришилган ютуқларни кўпчилик фаолияти билан боғлайди.

— Жамоадаги ўз касбига меҳр қўйган чорвадорларни, мутахассисларни тилга олсангиз.

— Нима десам экан, — деб сўзини давом эттиради суҳбатдошим. — Ризқ-рўз яратаётган бўрдоқибоқар ва мутахассисларимизнинг ҳаммаси ишбилармон, барчаси жонкуяр. Нега, деб сўрарсиз. Одамларимиз ўзларига топширилган ишни ҳалол бажаришга ўрганиб қолишган. Шу йўлдан юриб ҳеч ким зиён кўрмади. Ўзигаям фойда, жамоагаям. Бўрдоқибоқарларимиз ойига 8-10 минг сўмдан маош олишаяпти, механизаторларимизнинг даромади янада кўпроқ бўлмоқда. Ҳар кимнинг топгани тўйига буюрсин. Айрим одамлар енгил-елпи йўллар билан пул топишга уринишади. Бизда эса фақат битта йўл билан даромад олишади. Бу ҳам бўлса — меҳнат билан. Меҳнат билан топилган пул эса баракали бўлади. Рўзғорга ҳам етади, тўй-томошага ҳам. Одамларимиз тўй-томоша қиладиган бўлса, хўжалик албатта ёрдамлашади. Кимга гўшт керак бўлади, кимга ёғ дегандай. Келин-куёвлар тўйи хўжалик ҳисобидан ўтади.

— Бу харажатлар жамоага қимматга тушмайдими?

— Аксинча, моддий ва маънавий рағбат ҳар бир меҳнат кишисини янада руҳлантиради ва у жамоага кўпроқ наф келтиради. Бўрдоқига боқилаётган моллар бир кеча-кундузда 900-950 грамм семиришини ҳисоб-китоб қилиб кўринг. Ҳозир бизда 400 бош қорамол бўрдоқига боқиляпти. Агар улар кунига бир килограмм атрофида семирадиган бўлса, 400 килограмм гўшт етиштирган бўламиз. Бундан ташқари бизда 2000 бошдан зиёдроқ қўй бор. Бўрдоқига боқилаётган бу қўйлар бир кеча-кундузда юз граммдан кўпроқ семираяпти. Бу рақамларни бир ойга кўпайтириб кўринг, салмоқли рақамлар ҳосил бўлади.

— Қўйларни семиртириш учун кўп меҳнат талаб қилинса керак?

— Ҳозир қиш-қировли кунлар. Қўйларга тонг саҳардан бошлаб ем-хашак берилади. Бу юмуш ҳар куни уч марта такрорланади. Шариф Алиев бошчилигидаги бўрдоқибоқарлар ўртасида меҳнат тақсимоти бор. Улар эртаю кеч молларга кўз-қулоқ бўлишади. Маматмурод Рўзибоев, Убайдулла Аралов, Ҳамро Узоқов сингари чўпонларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Уларнинг ҳалол меҳнатлари эвазига гўшт етиштириш йил сайин кўпаймоқда. 1998 йилнинг ўзида 5300 бош қўй семиртириб сўйилди. Бахшилла Алиев раҳбарлик қилаётган бўрдоқибоқарлар ишидан ҳам хурсандмиз. Рўзи Холматов, Тошкент Орипов, Шомурод Абдуазизов, Тоштемир Мирзаев сингари азаматлар қорамолларни семиртиришда ғайрат кўрсатиб ишлашаяпти.

Қўлга киритилаётган ютуқларга хўжалик раҳбари Холмурод Бердиев муносиб ҳиссаси қўшилаётганлигини алоҳида таъкидламоқчимиз. У раҳбар бўлган хўжаликда гўшт етиштириш режалари ошиғи билан адо этилаяпти. Унинг тадбиркорлик билан иш кўраётганлиги туфайли ҳар қадамда янгиликка дуч келасиз. Кўзга яққол ташланадиган яна бир муҳим масала борки, бу ҳақда бирмунча батафсил тўхталамиз. Бу мол сўйиш цехи билан боғлиқ: бўрдоқига боқилган моллар илгари Қарши гўшт комбинатига топширилиб, кўплаб ортиқча чиқимларга йўл қўйиларди. Бунинг устига топширилган маҳсулот учун ҳақ олиш чўзилиб кетарди. Мол сўйиш цехи ишга тушгач, бу каби нуқсонлар барҳам топди. Цех кечаю кундуз ишлайди. Бу ерда бир кеча-кундузда 10 тоннагача маҳсулот тайёрлаш имкони бор. Хўжаликда колбаса цехи қурилиб, ишга туширилганлиги ҳам қўл келмоқда. Раъно Мустоева, Гулсара Турғунова, Мавжуда Худойбердиева, Роҳила Аҳмедова сингари ишчиларнинг фидокорона меҳнати эвазига аъло сифатли колбаса тайёрланаяпти. Қайси бир харидорга гўшт, қайси бирига колбаса керак бўлса — бемалол харид қилишади.

— 1999 йилда яна янги цехлар қуриш ниятимиз бор, — дейди хўжалик раҳбари, — гилам ва кигиз ишлаб чиқармоқчимиз. Ҳар йили тонна-тонналаб жун тайёрлаймиз. Лекин уни арзонга сотиб келдик. Энди бу нарсага йўл қўймаймиз. Аксинча, хўжаликлардан жун сотиб олмоқчимиз.

Шу куни бизга хўжаликда иссиқхона борлигини айтишди. Уни кўздан кечириб, беҳад хурсанд бўлдик. Лимонлар ғарқ пишган экан. Ҳар бир лимон дарахтида беҳисоб ҳосил бор. Маҳсулотни узоқ жойларга олиб бориб сотишга ҳожат йўқ экан. Харидорлар келиб туришаркан. Иссиқхонада пиёздан тортиб шивитгача, карамдан тортиб помидор, бодринггача — ҳаммасидан муҳайё. Чорвадорларнинг бу каби ибратли ишларини кўриб, улар шаънига илиқ сўзлар айтгимиз келади.

Биз ҳикоя қилаётган хўжаликнинг ер майдони ҳам бор. Бултур 80 гектар майдонга ғалла экилган эди. Ҳосил чўғи ёмон бўлмади. Бу йил 50 гектар майдонга махсар экилади. Вилоятда биринчи марта экиладиган бу ўсимликдан олинадиган ёғдан ташқари чорва моллари учун тўйимли озуқа ҳам жамғарилади.

Хўжаликда кишини қувонтирадиган бошқа ютуқлар ҳам талайгина. Ажойиб боғ-роғларни айтмайсизми! Чорвадорлар ширин-шарбат узум, шафтоли, ўрик, нок ва олма учун узоқларга боришмайди, тажрибали боғбонлари бор. Холмурод Бердиевнинг гапига қараганда, хўжаликда ҳаммаси бўлиб етмиш нафарга яқин одам ишлайди. Шу кичик жамоанинг куч-қудратини қарангки, гўшт маҳсулотларидан тортиб, дон, ширин-шакар мевагача мўл-кўл. Қандингни ур, азаматлар.

Бозор ЭРҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

* * *

СУРАТДА: хўжалик етакчиси Холмурод Бердиев (ўртада), моҳир чорвадорлардан Карим Қўйлиев ва Фахриддин Алиевлар.

Н. КОМИЛОВ олган сурат.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ РАҲБАРЛАРИ ЎҚУВИ

Мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча жабҳаларида, хусусан агросаноат мажмуида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида олиб борилаётган ишлар барча бўғиндаги раҳбар кадрлардан, мутахассислардан ўзларининг билимларини тобора ошириб боришларини, ҳуқуқий жиҳатдан етарли малакага эга бўлишларини тақозо этаяпти. Худди шуларни ҳисобга олиб юртбошимиз Вазирлар Маҳкамасида ислоҳотлар самарадорлигига эришишда маҳаллий ҳокимият идоралари масъулиятини кучайтириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари тармоғини кенгайтириш масалаларига бағишланган йиғилишда қиш даврида вилоят, туман, хўжалик раҳбар ходимлари, мутахассислар учун ўқувлар ташкил этиш масалаларига атрофлича тўхталиб, ўз таклиф-мулоҳазаларини ва тавсияларини баён этган эдилар. Бу борада амалга ошириладиган ишлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан бозор иқтисодиёти шароитида қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишнинг иқтисодий ва ҳуқуқий асосларини ўрганиш бўйича ўқув ташкил этиш юзасидан қабул қилинган қарорда ўз ифодасини топди. Ушбу ҳужжатга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида ўқув машғулотлари ўтказилмоқда. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ хўжалиги масалалари бўйича ўринбосарлари, қишлоқ туманлари ҳокимлари иштирок этмоқдалар. Ана шу ўқувнинг биринчи гуруҳида Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Навоий ва Жиззах вилоятлари раҳбар ходимлари иқтисодий ва ҳуқуқий масалалар юзасидан ўз билимларини ошираяптилар.

Ўқув машғулотлари Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б. Олимжоновнинг кириш сўзи билан очилиб, унда қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ислоҳотлар кўп жиҳатдан кадрлар, энг аввало раҳбар ходимларнинг тайёргарлик даражасига боғлиқ эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Машғулотларни йирик илмий-тадқиқот институтларининг раҳбарлари, иқтисодий ва ҳуқуқий соҳалар бўйича билимдон олимлар, етакчи мутахассислар, вазирлик ва идораларнинг масъул ходимлари олиб бормоқдалар.

Ўқув машғулотларида иштирок этаётган раҳбар ходимлар, хусусан туман ҳокимлари билан мулоқотда бўлиб, уларнинг фикр-мулоҳазалари билан танишдик. Қашқадарё вилоятидаги йирик туманлардан бири ҳисобланган Касби тумани ҳокими Номоз Сариқов ўз фикрларини қуйидагича изҳор этди:

— Кейинги қисқа давр мобайнида қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш юзасидан ғоят муҳим қонунлар ва бошқа ҳужжатлар қабул қилинди. Шу жумладан, «Ер кодекси», «Қишлоқ хўжалиги кооператив (ширкат хўжалиги) тўғрисида»ги, «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги, «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги қонунлар кучга кирди. Уларнинг моҳиятини деҳқон ва чорвадорларга тушунтириш, ана шу ҳужжатлар ҳаётга татбиқ этилишини таъминлаш иқтисодий ҳамда ҳуқуқий билимларни тобора ошириб боришни тақозо этмоқда. Юртбошимизнинг тавсияларига кўра, Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ ушбу ўқувнинг ташкил этилганлиги айни муддао бўлди. Бу машғулотларда иқтисодий ислоҳотларга тааллуқли илмий-тадқиқот институтлари, вазирлик ва идоралар раҳбарлари билан бир қаторда ҳуқуқий масалаларга дахлдор муассасалар вакиллари ҳам иштирок этиб, шу соҳаларга доир саволларга жавоб бераётганликлари биз учун жуда фойдали бўлаяпти.

Бухоро вилоятидаги Олот тумани ҳокими Саид Оқкиев ўқув машғулотлари ҳақидаги фикр-мулоҳазаларни қуйидагича ифодалади:

— Қишлоқ хўжалиги юмушлари учун бирмунча танаффус ҳисобланган қиш даврида ўқиш-ўрганиш, иқтисодий ва ҳуқуқий билимларни кенгайтириш учун имконият яратилганлиги бизни ғоят мамнун этди. Зотан, ҳаёт доимо олдинга қадам босишни, кечаги билимлар билан тўхтаб қолмасликни, бугунги янгиликлардан хабардор бўлиб боришни тақозо этаяпти. Шу ўқиш жараёнида бошқа туманларнинг раҳбарлари билан ўзаро фикр алмашиб, тажрибаларни ўртоқлашиб олаётганлигимиз ҳам ғоят фойдали бўлаяпти. Олимлар, тармоқ раҳбарлари, ҳуқуқ масалаларига тааллуқли мутахассисларнинг маърузалари билим доирамизни янада кенгайтирмоқда. Ҳеч шак-шубҳа йўқки, бу ўқув жараёнида олинган билимлар ҳар бир туманнинг иқтисодиётини ривожлантиришга, ислоҳотларни янада кенгроқ татбиқ этишга хизмат қилади.

Раҳбар ходимларнинг иқтисодий ва ҳуқуқий билимларини оширишга йўналтирилган ўқув машғулотлари давом этаяпти. Бундай ўқувлар хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, ўрта бўғин ходимлари ва бевосита моддий бойлик яратишда иштирок этадиган миришкорларнинг амалий машғулотларига, семинар-кенгашларига узвий боғланиб кетади. Зотан, асосий мақсад агросаноат мажмуининг барча бўғинларида иқтисодий ва ҳуқуқий билимларни ошириб, уларни амалиётга татбиқ этишдан иборатдир.

Д. ХЎЖАЕВ.

УЙИНГ БУҒДОЙГА ТЎЛСИН

Замон, инсон, имон

Ўзбекистоннинг бугунги салоҳиятидан кўз қувониб, дил яйрайди, юракда ҳайрат билан бирга юртга меҳр, ғурур бош кўтаради. Асака автомобиль корхонаси, Қоровулбозор нефтни қайта ишлаш заводи, Қамчиқ довонидаги залворли қурилишлар.

Халқаро фестиваллар, «Шарқ тароналари», Бухоро ва Хеванинг асрий қиёфаси, қайта тиклашни ва аллома бобокалонларимизнинг муборак тўйлари жаҳон миқёсида нишонланиши. Буларнинг бари эркнинг, мустақилликнинг буюк инъомлари, қолаверса адолатли сиёсат маҳсулидир.

Биз, кекса авлод вакиллари не-не даврларни, не-не замонларни кўрмадик дейсиз. Ёшимиз бир жойга бориб англадикки, бу оламда шоҳдан ҳам, гадодан ҳам қоладигани яхши ному эзгу ишдир. Адолатли юртбошилардан эса обод ва озод Ватан қолади. Бугун юртимиз тимсолида барчамиз ана шу ҳақиқатнинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Шукр, юртимиз осмони тинч, дастурхонимиз нону насибага тўла. Оллоҳ, қаҳатчиликдан асрасин. Қаҳатчилик шундай балоки, ҳатто пулингга, молу дунёингга ҳам бир тишлам нон топиб еёолмайсан. 20-йиллардаги қаҳатчилик ҳақида менга сўзлаб беришган бўлса, 1933 йилдаги бу офатни ўз кўзим билан кўрганман. Буни коллективлаштириш деб номланган сиёсат бошлаб берган эди.

Тошкентимизни нон шаҳри деб аташлари ҳам бежиз бўлмаса керак. Ўшанда бу азим шаҳарга чор томондан оч қолганлар тўпланиб кела бошлашганди. Очарчилик зарбидан одамлар баҳорга етиб келолмай ҳаётдан кўз юма бошлаган эдилар. Ўша йили қиш ҳам ниҳоятда совуқ келган эди. Мен кўчаларда шундай манзараларни кўрганманки, улар бир умр хотирамда муҳрланиб қолган. Ҳар куни эрта билан араваларда мурдаларни олиб бориб қабристонга қўйишар эди. Ўша йиллари болалар шаҳар кезиб нон излашар эди. Мактабларда ўқишга қатнашганлар учун ярим қадоқ миқдорида нону бир пиёла қайнаган сув бериларди. Мен ҳам «Октябрь» деб аталмиш Са[...]иқҳовуздаги масжид мактабга кўпроқ ана шу нон илинжида қатнардим, десам муболаға эмас. Эсимдан ҳеч чиқмайди: менга берилган 200 граммлик нонни парта ҳисобланмиш тахта устига қўйдим-у, чой келтириб ўқитувчига стаканимни тутиб, қайтиб қарасам ноним йўқ. Кейин билсам, ўша нонни мендан кўра очроқ болалар олиб еб қўйишган экан. Бизнинг оиламиз ҳам ўша йиллари ниҳоятда қийналиб қолган эди. Онамизни оналаридан, оналарининг оналаридан қолган кумуш билакузук, сочга тақиладиган кумуш тангаларни йиғиб унга алишиб келганларини биламан. Маҳалламиздаги кўримсиз уйлар орасида томи тунукали уй алоҳида ажралиб туради. Бу ерда ўзига тўқ хонадон яшарди. Қаҳатчилик, очарчилик шу хонадонга ҳам етиб келди. Бола-чақалари очликдан ҳаётдан кўз юмиб шу ҳовлининг эгаси [...]мор қолганида: «ҳовлимни олсинлар-у, бир кунимча мени боқиб турсинлар» деганини отамиз гапириб берган эди. Шундан кўриниб турибдики, ўша данғиллама уйи ҳам унинг қорнини тўйғаза олмаган. Айниқса, бир қўшнимизнинг кунжара еб шишиб ўлгани даҳшатли бўлганди. Лекин ўшандай даҳшатли йилларда ҳам халқимизнинг бир-бирига ёрдами, бир-бирини суяши, меҳрибонлиги канда бўлмаганди. Шу ўринда ҳаётчилик бир нуроний мўйсафид суҳбати ёдга тушади. Эмишки, ана шундай очарчилик йилларининг бирида одамлар тут пишиғига етолмай ҳаётдан кўз юма бошлашган. Шунда дони кўпроқ кимса «Ҳамқишлоқларимсиз менга тариклик ҳаром» дея ғалладонидаги бор донни улар билан баҳам кўрган ва юзлаб одамларни ўлим даҳшатидан асраб қолган.

Уруш йиллари даҳшати ҳам хотирамизда оғир из қолдирди. Урушнинг бети курсин, худо бизни урушдан асрасин, доим тинчлик бўлсин. Негаки, урушда фақат кенг майдонда қурол ушлаб душман билан тўқнашганларгина эмас, балки уруш ортидаги миллионларнинг ҳам жафо чекиши муқаррар. Тарихдан маълумки, 1941 — 1945 йиллар уруши энг даҳшатли урушлардан бири бўлган. Ана шу урушда бизнинг ўзбек халқи ҳам жон олиб жон берган. Халқимизнинг асл фарзандлари фронтга кетган бўлса, ичкаридаги қолган қариялар, гўдаклар, айниқса аёллар бошидан нималарни кечирмади дейсиз? Айниқса, бизнинг Ўзбекистонимизда ўша йиллари Европа шаҳарларидан кўчириб келтирилган завод-фабрикалар иш юритиб, унинг ишчи-хизматчиларию етим-есирларни бағрига олди. Халқимиз ўз насибасини улар билан баҳам кўрди. Театримиздаги бир неча ёшлар билан мен ҳам Чкалов номидаги самолёт ишлаб чиқарадиган заводни жойлаштиришда иштирок этганман. Ҳеч эсимдан чиқмайди, қаҳратон совуқ — декабрь ойи эди. Заводнинг станокларини тунукалар устига қўйиб қорда судраб хоналарга олиб кирган эдик. Шундай очлик йилларида бу ишларнинг афзаллиги шунда эдики, аҳолига ҳар куни 300 граммдан 500 граммгача нон берилса, бу заводни қуришга иштирок этганларга 800 граммдан нон тақсимланарди. Нон биз учун ҳаёт-мамот эди. Оила аъзоларимизнинг куни ҳам бизлар топган бир парча нонга қараб қолган эди.

Завод ишга тушгач, биз ёшларни қайта театрга чақириб олишди. Театр иқтисодий жиҳатдан ниҳоятда оғир шароитда эди. Ҳозирги Қорасарой кўчасида театр жамоаси учун катта боғ ажратилиб, ўша ерга биз — ёшлар маккажўхори экдик ва ҳосилидан деярли ҳар куни гўжа қилардик.

Рус ёзувчиси Алексей Толстой биз тайёрлаган гўжадан мазза қилиб ичгач, «Ўзбеклар ўз таомини ҳам бўлиб ейишга одатланган» деган эди.

Дарҳақиқат, халқимиз оғир йилларда ҳам [...]ганини дўстлар билан баҳам кўрган. Етим[...]рларни бағрига олган. Мен шундай оғир [...]ларни кўрганим учунми ҳозир баъзи исрофгарчиликларни кўрганимда ўйлаб қоламан. Наҳотки инсон ўз ўтмишини унутса? Шукр, мустақиллигимиз туфайли кундан-кунга [...]имиз фаровон бўлиб боряпти. Аммо ота[...]оларимиз исрофгарчиликни доим қоралашган.

Пахта йиғим-терими палласида биз, бир гуруҳ [...]ъаткорлар Пахтачи туманига бордик. Шамси Назаров номли хўжаликда бўлганимизда бу йил дон режасини бажарганини, давлатга топширилган дон маҳсулотларидан ташқари хўжаликнинг ҳар бир аъзосининг уйига буғдой тўкилганини кўриб, қувондик. Жамоа раҳбари Амир Тошодилов шу хўжаликда ўн йиллардан бери раис муовини, агрономи, етти йил совхоз директори ва икки йилдан бери раис сифатида ишлаётган экан. У кишининг ота-боболари ҳам деҳқон. Ҳатто уч ўғил-қизлари ҳам ота-боболари изидан бориб, ерга меҳр беришибди. Дарҳақиқат, ер бизни боқади. Ерга муҳаббат қўйган кимсанинг ҳеч қачон рўзғори муҳтожликни кўрмайди. 1998 йилда хўжалик аъзолари барча режани бажариб, пахтадан 37 центнердан ҳосил кўтаришган. Биз деҳқонга хос содда, самимий бу ажойиб хўжалик раҳбари сиймосида ҳақиқий бободеҳқонни кўргандек бўлдик. Хўжаликнинг замонавий клубда концерт беришимиздан аввал тўкин дастурхон атрофида деҳқонлар билан суҳбатда бўлдик. Дастурхонга ҳозиргина тандирдан узилган иссиқ нонлар қўйилди, раисдан «булар меҳмонлар учунми», деб сўраганимизда у киши: Ҳар куни барчага тандир-тандир иссиқ нонлар ёпилаётганини айтиб берди. Маълум бўлишича, хўжалик аъзоларининг хонадонида тўй ёки бирор маросим бўлса, мана шундай иссиқ нонлар хўжалик томонидан ёпиб берилар экан. Раис гап орасида хўжалик аъзолари тўқ бўлса, иш бароридан келади, деди. Дарҳақиқат, қорни тўқ одам яхши ишлайди. Бинобарин, хўжалик аъзоларининг барчасининг уйи дон билан тўла. Даромаддан мактаб қуришяпти, яна мусиқа мактаби очишмоқчи. Клубда эса бир неча тўгараклар ишлаб турибди. Бундай маъмурчиликнинг сабабини меҳнатдан топилган роҳат деб тушундик.

Юртимиз бойлари азалдан саховатли, элпарвар бўлган. Мактаблар очиб, йўллар чиқаришган, халқнинг оғирни енгил қилган. Бугунги бойларимиз орасида ҳам бу қадриятларга амал қилиб яшаётганлар кўп. Ҳар қондай исрофгарчиликнинг эса охири вой.

Бу дунёда ҳар нарса ўлчоғлиқ, ҳар бир исрофнинг жавоби бор. Ҳадиси шарифда ҳам садақанинг афзали фақирликдан қўрқадиган ҳолда қилинганидир. Чунки кейин сиз айтмасангиз ҳам молингиз палончаники бўлади, дейилган. Албатта, мол-дунёни ҳеч ким у дунёга орқалаб кетмайди. Бу ҳақда ўтмишдаги доноларнинг ўгитини эслаш жоиз. Искандар Зулқарнайн ҳам тобутдан қўлининг беш панжасини очиб кетган экан. Яқинда шундай ривоят эшитдим. Эмишки, жуда катта давлат тўплагач бир кимса ўлими олдидан фарзандини чақириб, кўзим юмилгач ювғувчига оёғимдаги пайпоқни ечмасликни тайинла, кўмиб келгач эса мен қолдирган хатни ўқиб кўр, дебди. Бола ота васиятини бажо келтирмоқ учун ювғувчига қанча кўп ҳақ тўламасин, барибир муроди ҳосил бўлмабди. Отасини охирги манзилга қўйиб, у қолдирган хатни ўқиб кўрса, «топганингни шу дунёга сарф қил. Кўрдингки, у дунёга оёғингдаги пайпоқни ҳам олиб кетолмас экансан», деб ёзилган экан. Қиссадан ҳисса шуки: ҳар кимки давлат тўплабди, уни эли, элдошлари билан баҳам кўрсин. Узидан эзгу ном қолдирсин. Нечунки, эзгуликдан барпо этилган қўрғон дунё турганча тургай. Бир-бирини суяган миллатнинг эса ҳаққу адолат дастури бўлгай.

Зикир МУҲАММАДЖОНОВ,
халқ артисти.

ХИЗМАТГА ДОИМО ШАЙ

Бўз туманидаги савдо-ишлаб чиқариш акциядорлик жамияти жамоасининг юртдошларини барча зарур маҳсулотлар билан таъминлаши одат тусига кириб қолган. Бу чўл туманида истиқомат қилувчи 47 минг кишига акциядорлик жамиятининг 38 дўкони хизмат кўрсатмоқда. Ушбу дўконларнинг деярли ярми хусусийлаштирилган. Мулкчилик шаклидан қатъий назар, барча дўконлар доимо ўз мижозларига кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари ва хўжалик молларини етказиб беришга тайёр.

(ЎзА).

БАЛЧИҚ КЕЧИБ, ҚОР ЯЛАГАН БУЗОҚЛАР

БЕКОБОД ТУМАНИ ҲОКИМИ ДИҚҚАТИГА

Муборак ҳадисларда «агар сизларнинг қўлингизга қарашли жониворларга нисбатан қилган зулмларингиз кечирилса, бошқа кўплаб гуноҳларингиз ҳам кечирилар эди» деган сўзлар бор. Бу ҳикматдан аён бўлаётган ҳақиқат шуки, Оллоҳ бизга мулк сифатида ато этган тирик мавжудотлар хусусида эҳтиёт бўлишимиз лозим экан. Уларни боқиш, сақлаш ва парваришлашдаги ҳар бир хатомиз, беparволигимиз жониворларга нисбатан баайни зулм сифатида баҳоланади. Юқоридаги ҳадисда бу айб кечирилмас гуноҳлардан эканлиги айтилмоқда. Ақли комил, масъулиятни ҳис этадиган одам, албатта, бундай гуноҳлардан ўзини тияди. Лекин бу борада дунёни сув босса тўпиғига чиқмайдиган, жониворларга зулм қилишдан қўрқмайдиган кимсалар ҳам бор экан.

Пойтахт вилоятининг Бекобод туманида чорва қишловининг қандай кечаётганлигини кузатиб бунга гувоҳ бўлдик. Бир вақтлар наслчилик ишлари ва маҳсулдорлик бўйича вилоятда энг юқори ўринда турадиган туман чорваси аҳволига бугун маймун ҳам йиғлашдан ҳазар қилади. Бундан 2-3 йил аввал ҳам ялпи қорамоллар сони 15 минг бошдан ошарди. Ўтган қисқа давр ичида йилига қарийб 5 минг бошга камаявериб, бугун атиги 4 минг бош нари-бери орасида моллар қолибди, холос. Қўй, парранда ва чўчқалар ҳам қарийб тугаб бўлибди. Бу орада чорва фермалари неча марта хусусийлаштирилиб, яна хўжаликларга қайтарилди. Ачинарлиси шундаки, чорвани хусусийлаштириш бўйича чиқарилган қарорларга ҳам, уни яна хўжаликка қайтариб олиш тўғрисидаги аксарият ҳужжатларга ҳам фақат ҳоким имзо чеккан. Келинг, биз яхшиси, қўлдан-қўлга ўтавериб қолган-қутган чорванинг бугунги ҳолатига диққат қилайлик. Биз бу борадаги аҳволни кўргач, «нима чорвачилик ҳокимлик хаёлидан бутунлай кўтарилиб кетдимикин» деган ўйга бордик. Қарийб бирорта фермада қишловга тайёргарлик талаблар даражасида эмас. Ем-хашак, озуқа захираси йўқ. Асосий озуқа сомон, похол. Фермаларда маҳсулдорлик ҳар бош соғин сигирдан бугун ўртача 750-900 граммни ташкил этмоқда. Баъзи фермаларда эса сигирлар умуман сут бермай қўйган. Бу ҳам майлику-я, жониворлар совуқ ва очликдан нобуд бўлмоқда. Қишловга етарлича озуқа захираси тўпланмасдан ва молхоналар таъмирланмасдан кирилганлиги туфайли ўтган йили 1 январга қадар 425 бош қорамолни мажбуран сўйишга тўғри келган. Мажбурий сўйилган молларнинг 211 бошини сигирлар, 62 бошини эса ҳали сутдан чиқмаган бузоқлар ташкил этиши туманда чорвага бўлган эътибор қандай эканлигини изоҳлашга хожат қолдирмаса керак. Улуғбек номли жамоа хўжалигига қарашли сут-товар фермасини кўздан кечириб ҳайратдан ёқа ушладик. Моллар ташқарида балчиқ кечиб, қор ялаб юрибди. Бетондан қилинган молхоналар иситиш воситалари ишламаётганлиги боис ташқаридан ҳам совуқ. Эшик, деразалардан кираётган чилла елвизаги молхоналарда изиллаб айланмоқда. Сут соғиш, суғориш воситалари тош қотиб музлаб ётибди. Ўтган йили туманда мажбурий сўйилган қорамолларнинг 111 боши айнан мана шу фермага тўғри келади. Пичоққа баъзўр илинтирилган қорамолларнинг аксарияти сигирлар, 37 боши эса бир ҳафтадан бир ойгача бўлган бузоқлар. Жониворларнинг бирор касаллик туфайли эмас, балки очлик туфайли силласи қуриб пичоққа илинганлиги ферма ва хўжалик раҳбарларининг қанчалик бағри тош эканлигини англатади. Мазкур ферма илгари хусусийлаштирилган эди. Аҳвол ҳа деганда ўнгланавермагач, уни яна хўжалик ихтиёрига ўтказишди. Бугунги манзара аввалгисидан ҳам баттар. Биз хўжалик раҳбарини қачон фермага келганлигини чорвадорлардан сўраб-суриштирдик. Ҳамма бир-бирига қараб елка қисди. Бош зоотехник Абдужалил Маллабоевнинг бизга ёзма маълум қилишича, 1998-1999 йиллар оралиғида бирон килограмм ҳам омухта ем, широт ва шелуха олинмаган. Дори-дармонлар ҳам келтирилмаган. Натижада молларнинг тирик вазни ўртача семизликдан ҳам пастда, маҳсулот тобора камайиб, мажбурий сўйиш ортмоқда. Биз яна шу куни сут-товар фермасини айланиб 20 бошга яқин янги туғилган бузоқларни ташқарида совуқ ҳолда бостирма остида сақланаётганлигини кўрдик. Улар оч, нимжон. Бунинг сабабини ҳамроҳимиз туман ветеринария назорати бўлим бошлиғи Абдуҳаким Ҳакимовдан изоҳлаб беришини сўрадик. У эса тўғрисини айтиб қўя қолди.

— Молхоналар ташқаридан совуқ, бузоқлар ичкарига олиб кирилса бир ҳафтада шамоллаб нобуд бўлади. Бу ерда бир икки ой яшаши мумкин.

Бу гапнинг исботига қўшни молхонада дуч келдик. Ферма мудири Карим Нурматов кўз ўнгимизда ҳали қони қотмаган бир ҳафтадан бир ойгача бўлган эмизикли бузоқларнинг териларини санаб кўрсатди. Улар кеча ёки ўтган куни шилиб олинганлиги билиниб турибди. Таажжубда қолдик. Наҳотки, хўжалик раҳбарлари бу дунёга келибоқ очлик ёки совуқдан ўлаётган жониворларнинг уволидан қўрқишмаса?

«Истиқлол» хусусий чорвачилик фермасидаги аҳволни мулк шакли ўзгарганлиги туфайли кўнгилдагидай бўлса керак деб ўйлаган эдик. Афсуски, ундай бўлиб чиқмади. Молхоналар зах, совуқ, қоронғи. Моллар музлаб қолган темир идишдан сув ичолмай безовта айланишмоқда. Деразаларнинг ромлари синиб, очилиб ётибди. Аксарият бостирма ва молхоналар қулаб тушиш хавфида турибди. Маҳсулдорлик бу ерда ҳам жуда паст. Янги туғилган бузоқлар эшик-деразалари йўқ хайҳотдек совуқ молхонага қамаб қўйилибди. Жониворлар бурчакларда жунжикиб ётишибди. Озуқа базаси ночор. Асосий емиш бу ерда ҳам сомон ва похол. Андак бостирилган сенажни кўрсатишди. Афсуски, қиш чилласида аҳвол ва вазият ўта танг бўлишига қарамай, ферма раҳбари Баҳодир Бегматовни ўз иш жойида учратмадик. Ветеринария шифокори Тўланбой Маматқуловнинг таъкидлашича, чорвадорларга эътибор йўқ. Фермада иссиқ овқат ташкил этилмайди, бунинг устига ойлик иш ҳақи жуда паст. Шу сабаб одамларнинг фаоллиги сусайиб кетган. Бундай аҳволни «Қолгансир», «Иттифоқ» каби хусусий ва Мавлонов номли хўжалик фермаларида ҳам кўриш мумкин. Умуман гапни мухтасар қилиб айтганда, Бекобод туманида чорва қишлови бугунги қиш чилласида ўта хавфли аҳволга тушиб қолган. Агар бугун зудлик билан шошилинч чоралар кўрилмаса, эртага кеч бўлади.

Иброҳим ТОШЕВ,
Абдусами ҲАҚБЕРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

ДЕҲҚОН РИЗҚИ

Келинг, дилдан суҳбатлашайлик

Амалиёт шундан яққол далолат бермоқдаки, қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни самарали тарзда йўлга қўймасдан туриб, чинакамига тараққиётга эришиб бўлмайди. Афсуски, бу йўналишдаги саъй-ҳаракатлар ҳозиргача кутилган натижаларга олиб келаётгани йўқ. Гап ўтган йили пахтачиликда, бошқа айрим соҳаларда режалар уддаланмай қолганида эмас.

Зеро, нима учун давлат буюртмаси, шартномадаги мажбуриятларини ошириб бажарган хўжаликлар, туманларнинг даромадлари ҳам тош босмай қолмоқда?

Масала моҳиятига озми-кўпми ойдинлик киритиш мақсадида Юқори Чирчиқ туманида бўлиб, қатор раҳбарлар, йил ўн икки ой далада тер тўкаётган миришкорлар билан учрашдик.

Меҳриддин ЁҚУБОВ,
туман ҳокимининг биринчи муовини

— Деҳқон даромади тош босмаётганлигининг сабаблари кўп. Ўтган йили туманимизда 1960 гектар майдонда чигит плёнка остига экилди. Олиб келинган плёнка сифатсиз бўлса-да, ишлатишга мажбур бўлдик. Чунки даъволашиб янгисига алмаштираман дегунингизча ер тобидан чиқиб кетади. Кўнгилга ўтиришмаган ишнинг ишкали кўпаяверар экан. Май ойида эсган қаттиқ шамол кўп жойларда плёнкани учириб кетди. Мажбур бўлдик ҳаммасини йиғиштириб олишга. Плёнка остидаги майдонларга гербецид берилмаган эди. Бегона ўтлар шундай кўпайиб кетдики, олти-етти марта ўтоқ қилинса-да, ғўзани уларнинг исканжасидан қутқариш қийин бўлди. Плёнка остига чигит икки қаторлаб экилгани учун культиватордан ҳам унумли фойдаланишнинг имкони бўлмади. Хуллас, бир ташвишимиз ўн бўлди.

Ҳолбуки, бу саъй-ҳаракатларнинг барчаси учун маблағ керак, уларни ҳеч ким текинга қилиб бермайди. Деҳқонларимизга, бутун дала аҳлига минг раҳмат. Мана шундай қийин вазиятда кечани-кеча, кундузни-кундуз демай тер тўкишди. Афсуски, мана шундай фидокорона меҳнат соҳибларини етарли даражада рағбатлантиришга қўлмиз калталик қилиб келмоқда.

Айни шу сабабга кўра оилавий пудрат ҳам кутилган самарани бермаяпти. Деҳқонларнинг иш ҳақи учун ажратилган маблағлар жуда чекланган, уларнинг меҳнатига муносиб даражада эмас. Бундан ташқари ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари борасида ҳам муаммолар кўп. Турли сабабларга кўра ижарачиларга белгиланган миқдордаги ғаллани бера олмаслик ҳолатлари ҳам бўлди.

Қишлоқ хўжалигида иш унуми, даромадларга салбий таъсир кўрсатадиган бошқа мисоллар ҳам йўқ эмас. Масалан, «Дўстлик» жамоа хўжалиги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилганда акдиялар чиқариб, уни депозитарийдан сотиб олишнинг ўзига саккиз миллион сўм талаб этилди. Афсуски, хўжаликлар, туман раҳбариятининг хоҳиш-иродасига зид равишда маблағларнинг бу тарзда бой берилиши ҳолатлари шу билан тугамайди.

Буларнинг ҳаммаси пировард-натижада дала аҳлининг ризқи қийилишига, даромади камайишига олиб келмоқда. Бошқа бир нарса ҳам кишини сергаклантиради. Айтайлик, битта хўжалик меҳнат жамоаси ҳозирги осон бўлмаган шароитда бор имкониятини ишга солиб елиб-югуради, тиним билмай ишлайди. Шунга қарамай, икки миллион қарзи тўпланиб қолган, дейлик. Иккинчи хўжаликдагилар эса унчалик жон койитишмайди. Қарзи ўн миллионга етган, дейлик.

Ҳукуматимиз дала аҳлининг оғирини енгил қилиш, ёрдам кўрсатиш мақсадида иккала хўжаликнинг қарзидан бирдек тарзда кечиб юбораяпти. Буни қандай тушунмоқ жоиз? Яхши ишлаган билан жон койитмаганлар ўртасида фарқ қани?

Хуллас, гапираман десангиз, гап кўп.

Асқар ЎТАМАЛИЕВ,
«Ўзбекистон» қишлоқ хўжалиги кооперативи бошқаруви раиси

— Бизга бир неча йилдан буён бизнес план тузинглар, ишни ўшанга яраша ташкил этинглар деб уқтиришади. Лекин пахта, ғалла қанча экилиши, қаерга қанча миқдорда ва қайси нархда сотилиши тепадан қатъий равишда белгилаб қўйилган бўлса, бизнес режанинг нима аҳамияти бор?

Тўғри, ғаллачиликда интилиб меҳнат қилаётганлар кам бўлишаётгани йўқ. Ўтган йили ғалла харид нархи ҳар килосига ўртача ўн икки сўмдан бўлса-да, тўрт миллион сўм атрофида соф фойда олишга эришдик. Ижарачиларга топширган ҳар кило буғдой учун бир сўмдан кўпроқ меҳнат ҳақи ёзилди. Бундан ташқари режадан ортиқ топширилган ялпи ҳосилнинг йигирма беш фоизи миқдорида ғалла олишди. Яъни манфаатдорлик чакки эмас. Шунинг учун ҳам ғалла бўйича ижарачиларни далага чиқиб ишлашга тарғибот қилишнинг хожати йўқ. Жон деб ишлашмоқда. Шунга яраша ҳосилдорлик ҳам йилдан-йилга ошиб бормоқда. Ўтган йили хўжалигимиз бўйича ўртача ҳосилдорлик қирқ саккиз центнерни ташкил этди.

Пахтачилик борасида эса бундай деб бўлмайди. Чунки уни иш ҳақи, даромад сифатида деҳқонларга тарқатиб бўлмайди. Маошни кўпайтирайлик десангиз, харажатларнинг салмоғи бунга йўл қўймайди. Айниқса, ёқилғи-мойлаш материаллари, уруғлик, эҳтиёт қисмлар, минерал ўғитлар, машина-трактор паркларининг хизмат ҳақи деҳқон зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда, унинг даромадини қийиб қўймоқда. Чатоғи шундаки, бу нарсаларга белгиланаётган нарх-наво қаердан келиб чиқмоқда, нимага асосан шундай қиммат, биз бундан бехабармиз. Улардан фойдаланмаслигимизнинг эса иложи йўқ. Натижада нуқул зарарига ишлашимизга тўғри келмоқда.

— **Зарар асосан нимадан келиб чиқмоқда?**

— Боя айтган уруғлик, ёнилғи-мойлаш материаллари, ўғитлар, ҳашаротларга қарши курашиш учун кимёвий воситалар, эҳтиёт қисмлар, МТП хизмат ҳақининг ўсиш суръати давлат белгилаётган пахта харид нархларидан жуда илгарилаб кетмоқда. Натижада пахта етиштириб топган даромадимиз харажатларни қоплашга етмай қолмоқда. 1997 йили хўжалигимиз шартномага кўра 2469 тонна пахта топшириб, фойда кўра олмади. Ўтган йили ҳам зарарга ишлаганмиз.

—**Аҳволни ўнглаш йўллари нимадан иборат деб биласиз?**

— Ўз-ўзидан равшанки, давлатимиз пахта харид нархини чексиз ошира олмайди. Жаҳон бозоридаги нарх-наво бунга йўл қўймайди. Шундай экан, ёнилғи-мойлаш материаллари, ўғитлар, уруғлик, эҳтиёт қисмлар, техника воситалари, МТП хизмат ҳақи борасида мутасадди ташкилотлар тартиб ўрнатиши талаб этилади. Ҳозирча, бу борада кўп нарса қоронғи. Пировард натижада шунга эришишимиз кераккики, далада йил ўн икк ой меҳнат қиладиганлар етарлича даромад олишлари таъминланиши керак. Акс ҳолда аҳволни ўнглаш қийин бўлади.

Ҳеч кимга сир эмаски, хўжаликларда доромаднинг чўғи бўлмагандан кейин одамлар бозор-ўчарга ўзларини уришга мажбур бўлишмоқда. Одамлар четга кетмаган тақдирда ҳам уларнинг бола-чақаси, рўзғори, кундалик харажатлари, бор-ку. Улар нима қилишлари керак?

Миракбар МУРОТОВ,
11-бригада пудратчиси.

— Ношукурлик ёмон нарса. Ўтган йили беш гектар ғалла, икки гектар пахта парваришладим. 750 кило буғдойни мукофот сифатида олдим. 6 ярим минг сўм аванс ёзишди. Лекин оиладаги беш нафар жон учун булар нима бўлади? Кунда бўлмаса ҳам кун ора уйдагилар рўзғорга пул сўрашади. Нима дейишингни билмай хижолатда қоларкансан, киши. Ахир, 44 центнердан буғдой, ўттиз центнердан пахта топширсам, айбим нима менинг?

Баъзан ўйланиб қоламан: бозор-ўчарга бўлмаса-да, мардикорликка урсаммикан ўзимни. Ҳеч бўлмаганда кунига икки юз сўм топарман, ахир. Лекин 22 йилдан буён далада ишлаётганим эсимга тушади. Ойнинг ўн беши қоронғу бўлса, ўн беши ёруғ дейишади-ку. Нима бўлганда ҳам бир нарсага ишончим комил: деҳқоннинг рўзғордан кўнгли тўқ бўлмаса, ишида унум бўлмайди. Ана шундан хулоса чиқараверинг!

Жумабой РЎЗИБОЕВ,
9-бригада бошлиғи

— Баъзан нега хосилдорлик йилдан-йилга пасайиб кетаяпти, деган гаплар қулоққа чалинади. Меҳнатига яраша даромад олмаган одамнинг ишида унум бўлиши мумкинми?

Ҳосилдорлик деймиз. Умуман, одамларни далага чиқариш қийинлашиб кетмоқдаку. Айниқса, пахтачиликда. Аҳвол шундай бўлаяптики, ижарачининг уйига бориб ишга чиқишини, даладаги юмушларни бажаришини сўрайсан. Юз-хотир учун хўп дейди-ю, яна четдан даромад қидираверади. Ёки далага чиқса ҳам хўжакўрсинга ишлаган бўлади-ю, яна жуфтакни ростлайди. Бунинг учун уларни қоралашга тил бормайди.

Аксинча, мустақиллик учун энг кўп ҳисса қўшаётган кишилар ким деб сўрасангиз, мен ҳеч иккиланмай: дала аҳли деган бўлардим. Радио ёки телевизорга чиқиб олиб гап сотиш осон. Ўша кимсаларни икки-уч ойга деҳқон ўрнида ишлатиб кўринг. Ўн кунга чидаса, мен тан бераман. Бизнинг деҳқонларимиз эса бетиним ишлашаяпти. Чунки биз мустақиллик бугун бўлмаса эртага хонадонларимизга файзу барака олиб киришига ишонамиз.

Президентимиз, давлатимиз аҳволни ўнглаш учун астойдил тадбир кўришаётганидан яхши хабардормиз. Мана, сизлар келиб ҳолаҳвол сўраяпсизлар. Хўжалигимиз, туманимиз раҳбарлари ҳам қўл қовуштириб ўтиришгани йўқ. Ҳамма бир ёқадан бош чиқарса, ечилмайдиган муаммо бормикан?..

* * *

Ҳақиқатан ҳам эрталаб биз йўлга чиққанмизда ҳаво совуқ, қор ва муз қоплаган далалардан изғирин уфуриб турарди. Дала аҳли билан суҳбатлашиб қайтаётганимизда эса ҳаво илиган, офтоб чарақлаб, қор ва муз тез эрий бошлаганди.

Дарвоқе, қиш қанчалик қаҳрини сочмасин эртами-кеч ўрнини кўкламга бўшатиб берганидек, ҳозир қишлоқ хўжалигида мавжуд муаммолар бир кун келиб ечимини топиши аниқ. Давлатимизнинг бу йўналишда жиддий чора-тадбирлар белгилаётганлиги ҳам эртанги кунга сўзсиз ишонч уйғотади. Шу билан бирга кимдир аҳволни ўнглаб беради дейиш ҳам ўта соддалик бўлур эди.

Амалда ўзини шу юртнинг фарзанди деб билган ҳар бир инсон деҳқон ризқ-насибаси бутун бўлиши хусусида бош қотириши ҳам қарз, ҳам фарздир. Шундан келиб чиқиб, айрим мулоҳазаларни билдирмоқчи эдик.

Ўтган йили деҳқонлар доннинг килосини 11-13 сўмдан топширишган экан. У 60-70 сўмдан ун бўлиб пештахталарда сотилмоқда. Орадаги 35-40 сўмлик фарқ кимларнинг чўнтагига бориб тушмоқда?

Биз ун фалон сўмдан сотилсин, деган фикрдан йироқмиз. Фақат истардикки, дон унга айлангач, юзага келган фойдадан деҳқонлар ҳам улушини олсин. Ўшанда ишга иштиёқ янада ортиши, ҳосилдорлик янада ошишига шак-шубҳа йўқ. Энг муҳими, деҳқон хонадонига янада кўпроқ файз, қут барака киради.

Пахтачилик борасида ҳам шундай: агар деҳқоннинг даромади фақат пахта толасига боғланадиган бўлса оқ олтин усталарининг косаси оқариши қийин. Ахир, донаси 50-60 сўмдан сотиладиган кир совун, килоси 260-300 сўмдан бўлган пахта ёғи, кунжара, шелуха деган нарсалардан олинаётган каттагина фойдадан деҳқонлар нега бенасиб қолиши керак? Бу адолатданми?

Агар масаланинг шу жиҳати пухта ўйланиб деҳқонларнинг даромадини ошириш юзасидан тегишли чора-тадбирлар кўрилса, пахтачилик энг фойдали тармоқдан бирига айланиши турган гап.

Шубҳасиз, дала аҳлининг манфаатдорлигини ошириш, ризқ насибасини бутун қилишнинг бошқа йўллари ҳам кўп. Бу ёғи мутахассислар ва мутасадди ташкилотлар эътиборига ҳавола. Бизнинг бир нарсага ишончимиз комилки, мамлакатимиз аҳолисининг учдан икки қисмини ташкил этувчи дала аҳлининг чўнтаги пулга тўлса, саноат ҳам, савдо ҳам, бошқа соҳалар гуркираб ривожлана бошлайди. Акс ҳолда чинакамига юксалишга эришиш қийинлиги кундек равшандир.

Бу оддий ҳақиқатни қанчалик тез англаб етсак, тўғри йўлни топиш шунчалик осон кечиши муқаррардир.

Ш. АЛЛАМОВ,
Р. АКБАРАЛИЕВ.
«Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

ИШДА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ, БОШҚАРУВДА ҚАТЪИЯТ МЕЗОНИ

Бухоро вилояти Ғиждувон туманида Норпўлатовлар хонадони ҳақида сўз очилганида энг аввало оила оқсоқоли Ҳамид отанинг жамоа чорвачилигини ривожлантиришдаги қарийб қирқ йиллик меҳнати тилга олинади. У узоқ йиллар давомида наслчиликка йўналтирилган йирик қорамолчилик фермасига моҳирлик билан раҳбарлик қилди. Шу даврда моллар сони минг бошдан ошиб кетганди, зотдор сигирлардан йилига тўрт минг литрдан ошириб сут соғиб олинарди. Бу меҳнат жамоасидан етишиб чиққан икки нафар моҳир сут соғувчи ўн йил давомида мамлакат миқёсида донг таратишганди. Ҳамид отанинг фарзандлари ҳам эл-юртда обрў-эътибор қозонишмоқда. Бир ўғли Навоий номли жамоа хўжалигига етакчилик қилаяпти. Келини Мўътабар Жабборова Ғиждувон туманида биринчилардан бўлиб тадбиркорликка қўл уриб, зардўзлик, тикувчилик билан шуғулланувчи фирма очганди. Бу жамоа ҳозирги пайтда деҳқончилик, чорвачилик билан ҳам шуғулланмоқда. Ғиждувон тумани тадбиркор хотин-қизлар уюшмаси раисаси М. Жабборованинг умрдоши Ҳомид Норпўлатов эса пешқадамлар қаторидан ўрин олаётган «Ўзбекистон» жамоа хўжалигига етакчилик қилмоқда. У 1998 йилнинг иқтисодий кўрсаткичларини таҳлил этиб, 1999 — Аёллар йилидаги эзгу ниятлар хусусида қуйидагиларни ҳикоя қилди:

— Қиш — Она замин ҳордиқ чиқарадиган, куч-қувват тўплайдиган палла. Бу даврда деҳқонларнинг ўз юмушлари бор: улар далага маҳаллий ўғит чиқаришади, ариқ-зовурларни, бошқа суғориш ва мелиорация шохобчаларини қазиб-тозалашади, об-ҳаво ҳамда тупроқ шароитидан келиб чиққан ҳолда пайкалларни яхоб суви беришга тайёрлашади. Мутахассислар эса ўтган деҳқончилик йилидаги иқтисодий кўрсаткичларни чуқур ва атрофлича ўрганиб, ютуқлар, қимматли тажрибаларни кенг ёйишга тавсия қилишади. Таҳлил этиш жараёнида фойдаланилмаган ички имкониятлар аниқлаб олинади, йўл қўйилган баъзи камчиликлар яққол кўзга ташланади. Имкониятларни ишга солиш, нуқсонларни изчиллик билан бартараф этиш йўллари белгилаб олинади. Яқинда хўжалигимиз мутахассислари билан 1998 йилдаги натижаларни синчиклаб таҳлил қилиб, бу йилги режаларни белгилаб олдик.

Пахтакорларимиз ўтган йили 625 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ўртача қарийб 40 центнердан оқ олтин етиштирдилар ва давлатга 2500 тоннага яқин хом ашё сотишга муваффақ бўлдилар. Бунда асосий майдонларга вилоятимиз табиий-иқлим шароитига мос бўлган «Бухоро-6» нави экилганлиги, «Юлдуз» навидан ҳам фойдаланилганлиги муҳим аҳамият касб этди. Шу ўринда ўртача ҳосилдорликни 50-65 центнердан оширган фермер хўжаликларимизни, оилавий ва бригада пудрати асосида фаолият кўрсатаётган жамоаларни фахр-ифтихор билан тилга олишни истардим, Ғулом Ҳайдаров, Ҳафиз Раҳимов, Гулчеҳра Абдуллаева, Жамила Ҳикматова раҳбарлигидаги фермер хўжаликлари, Зуҳро Раҳмонова, Бафо Саъдуллаев, Шуҳрат Тойиров етакчилигидаги оилавий пудратчилар, Ҳамроқул Ахтамов, Ҳожи Остоновлар бош бўлган пудратчи бригадалар шулар жумласидандир. Бу жамоаларда йиллик топшириқ 130-140, ҳатто айримларида 170-180 фоизга адо этилди. Чунки ички хўжалик ҳисоби асосида иш юритувчи, моддий манфаатдор бўлишини яққол ҳис этиб турган бу жамоалар ҳосилдорликни режадагидан қарийб икки баравар оширишга эришдилар.

Ички хўжалик ҳисоби, иқтисодий ислоҳотни жорий этиш ҳақида гапирар эканмиз, баъзи фикр-мулоҳазаларни айтиб ўтиш жоиз. Айрим жойларда оила, бригада пудрати, фермерлар ва ички хўжалик ҳисоби асосида ишловчи бошқа бўлинмаларни ташкил этганларидан кейин-

Иқтисодий таҳлил палласи

роқ иқтисодий ислоҳотни жорий қилдик, деган хулосани бироз шошилиб чиқариб қўйишмоқда. Ваҳоланки, ўша оилавий пудратчи ёки фермерга ер ҳайдаши, экин қатор ораларига ишлов бериши, ҳосилни саранжомлаши ва бошқа юмушлар учун техника зарур, минерал ўғит, ўсимликларни ҳимоя этиш воситалари, дефолиант керак бўлади, даромад, сарф-харажатларнинг аниқ ҳисоб-китобини олиб бориш талаб этилади. Ана шу юмушларни кўнгилдагидек бажариш учун хўжалик машина-трактор паркида, агрокимёвий хизмат кўрсатиш бўлинмасида, марказий ҳисоб-китоб бўлимида етарли имконият мавжуд ва узоқ йиллар давомида яхши тажриба тўпланган. Бундан ташқари жамоа хўжаликларида қатъий тартиб-интизом, ишни якдил, ҳамжиҳатлик билан оқилона юритиш мезонлари шаклланган. Шундай имконият, шарт-шароитдан фойдаланмаслик, айрим якка деҳқон хўжаликларининг ўз билгиларича иш юритишлари баъзи жойларда яхши натижа бермаганлигига кўпчилик амин бўлди.

Янгиликни татбиқ этишда аввалги иш усулидан бутунлай воз кечмай, унинг мақбул жиҳатларини сақлаб қолиш, ўзгартириш киритиш ва ривожлантириш мақсадга мувофиқ, деб бежиз айтилмаган. Қишлоқ хўжалигига иқтисодий ислоҳотларни изчил жорий этишга интилаётган раҳбарлар, мутахассислар бригада, оила пудратчилари, ижарачилар, деҳқон фермерлар, улар билан шартнома асосида ишловчи жамоа хўжалиги пировард натижага таянувчи моддий манфаатдорликнинг энг мақбул уйғунлигига эришиш учун изланмоқдалар. Вилоятимизда бу борада яхшигина тажриба тўпланди. Хусусан, туманимиздаги «Зарафшон» ва Бухоро туманидаги «Маданият» жамоа хўжаликларида манфаатларнинг муштараклиги таъминланиб, юқори иқтисодий кўрсаткичларга эришилмоқда. Хўжалигимиз аъзолари, мутахассислари ана шу меҳнат жамоаларидек иш тутишни маъқул кўрдилар. Демак, ишлаб чиқаришнинг ўзак бўғинида ички хўжалик ҳисобига тўла-тўкис риоя этиш, ишни ташкил этиш, бошқарувда эса интизому қатъиятлик асосий мезон бўлиб қолиши зарурлигига ишонч ҳосил қилдик.

Ҳозирги пайтда бешта фермер хўжалиги, элликдан зиёд оилавий ижарачилар ва бригада пудрати асосида ишловчи меҳнат жамоалари мавжуд. Улар билан хўжалик ўртасида шартномалар тузилган. Кўрсатилган шартларнинг ҳар икки томонлама тўла-тўкис бажарилиши, адо этилмаган тақдирда кўриладиган чоралар аниқ-равшан белгилаб қўйилган. Фақат пахтачилик соҳасида эмас, балки ғаллачилик, сабзавот-полизчилик, пиллачилик тармоқларида ҳам ички хўжалик ҳисоби асосида ишловчи оилавий пудратчилар фаолият кўрсатмоқда. Масалан, ғаллачилик билан шуғулланаётган Латиф Ортиқов етакчилигидаги оилавий пудратчи 1998 йили 52 центнердан ошириб дон етиштиришга муваффақ бўлди. Унинг ҳамкасблари, барча ғаллакорларимиз ҳам фидокорона меҳнат қилиб, режадаги 542 тонна ўрнига 700 тонна ғалла етиштирдилар. Ризқрўз етиштирувчиларимиз 1999 йил ҳосилига ҳам мустаҳкам замин қўйишган. Асосан Қутчи, Шўркўл массиви сингари чўл минтақаларида деҳқончилик қилаётган ғаллакорларимиз бу йил 251 гектар майдондан мўл-кўл дон олиш учун майсаларни озиқлантириш ва бошқа юмушларни маромида олиб бораяптилар.

Ислоҳотларни кенг татбиқ этиш асосида хўжалик иқтисодиётини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларимиз турмуш даражасини яхшилаш бош мақсадимиз ҳисобланади. Якка тартибда уй қурилишини кенгайтириш учун кейинги қисқа даврнинг ўзида юздан зиёд ёш оилага саккиз сотихдан ер берилди, эллик оилага эса экин экиб олиш учун 18 сотихдан қўшимча ер ажратилди. Ҳозирги пайтда консерва ва иссиқ нон тайёрлаш корхоналари, пахта титиш цехи, тегирмон, ҳунармандчилик шохобчалари ишлаб турибди. Яқинда хўжалигимиз қишлоғи янада обод ва гавжум бўлиши ҳақидаги хушхабарни эшитиб, дилимиз қувончга тўлди. Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуслари билан мамлакатимизнинг туманларида биттадан академик ва касб-ҳунар лицейлари қурилиши эълон қилинди. Ғиждувон тумани бўйича барпо этиладиган 150 ўқувчига мўлжалланган шундай лицей хўжалигимиз ҳудудида қуриладиган бўлди. Аёллар йилига ана шундай эзгу ишлар билан қадам қўйганлигимиз келгусидаги муваффақиятларга замин бўлсин, дея ният билдирамиз.

Ж.АЛИЕВ.

ДАЪВО АРИЗАСИ БЕРИШДА ЕНГИЛЛИК

Янгиликдан хабарингиз борми?

Қишлоқ хўжалиги корхоналари хўжалик судларига муддати ўтган дебитор ва кредитор қарзларини ундириш билан боғлиқ даъво аризалари билан мурожаат қилишда давлат божи тўлашга етарли маблағлари бўлмаганлиги сабабли қийинчиликлар туғдирилаётган эди. Бу масалада республика ҳукуматига қилинган мурожаат ижобий ҳал этилди.

Бюджетга бўлган тўловлар интизомини кучайтириш ва ҳисоб-китоблар тизимини такомиллаштириш бўйича ҳукумат комиссиясининг Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Коммунал хўжалик вазирлиги тизимидаги корхоналарнинг мураккаб иқтисодий аҳволини бартараф этиш юзасидан қилган мурожаатига кўра Ўзбекистон Республикаси Олий Хўжалик суди Раёсати 1998 йил 28 декабрь куни Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар хўжалик судларига Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Коммунал хўжалик вазирлиги тизимидаги корхоналарнинг муддати ўтган дебиторлик қарзларини ундириш ҳақидаги даъво аризалари истисно тариқасида кейинчалик айбдор томондан ундириб олиш тартибини қўллаган ҳолда олдиндан давлат божи тўловисиз кўриб чиқишлик учун қабул қилиш ҳақида кўрсатма юборди.

Даъво аризага қуйидаги ҳужжатлар: давлат божи тўловини кечиктириб туриш ҳақида илтимоснома, хизмат кўрсатаётган банк раҳбари имзоси ва муҳри қўйилган ҳолда ариза берувчининг ҳисоб-рақамида пул маблағлари йўқлигини тасдиқловчи маълумотнома илова қилинади, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидаги барча корхона ва ташкилотлар муддати ўтган дебитор қарзларини ундириш билан боғлиқ даъво аризалари билан хўжалик судларига мурожаат қилганларида юқорида таъкидланган республика ҳукумат комиссияси ҳужжати—протоколига асосланадилар.

Ш. МАМАНАБИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги юридик бошқармаси етакчи мутахассиси.

ДАДИЛ ҚАДАМЛАР БИЛАН

Урганчдаги тикувчилик фабрикаси «Феруз» акциядорлик жамиятига айлантирилганидан бери ўтган тўрт йил ичида унинг акциядорлари биринчи марта дивиденд олиш имкониятига эга бўлди. Корхона биринчи марта йилни фойда билан якунлагани шундай имконият туғдирди. Ўтган йил якунлари бўйича олинган даромад икки миллион сўмни ташкил этди.

«Феруз» акциядорлик жамияти жамоаси мамлакатимизда аёллар йили деб эълон қилинган йилни дадил бошлади. Яқинда корхона қаттиқ рақобат шароитида мактаб ўқувчилари курткасини тикиш бўйича ўтказилган республика тендери ғолиби бўлди. Халқ маорифи вазирлигининг бу буюртмаси қарийб 30 миллион сўмга баҳоланмоқда. Бошқа яна бир қанча фойдали битим ҳам имзоланган .

Т. ШАМАКОВ,.
ЎзА мухбири.

ОЛТИАРИҚ ТОЛАСИ ЎНДАН ЗИЁД ДАВЛАТГА

Қайта ишлаш саноати

Олтиариқ тумани деҳқонлари Оила йилида 10 минг гектар майдондан 30300 тонна пахта олиб, қайта ишлаш корхонасига топширгандилар. Бу қимматли хом-ашёни яхши сақлаб, қуритиб-тозалаб, жаҳон бозори талаблари даражасида сифатли тола, чигит ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун қандай меҳнат қилинаётганлигини Олтиариқ пахта тозалаш заводи акционерлик жамияти раиси Мавзуржон Юсупжоновдан сўрадик.

— Корхона жамоаси ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати, жаҳон андозаларига мос тушишига, харидоргир бўлишига эътиборни қаратмоқда, — дейди у. — Раҳимжон Ортиқов, Одил Дадаболаев, Муҳаммад Абдазов раҳбарлик қилаётган смена ишчилари режаларни доимо ошириб бажаришга эришмоқдалар. Оила йилининг ўтган ўн бир ойида корхона жамоаси 874 миллион 536 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди, бу режага нисбатан 14291 минг сўм кўп. Тола ишлаб чиқариш 103,2 фоизга, чигит ишлаб чиқариш 102,7 фоизга, момиқ ишлаб чиқариш 105,5 фоизга бажарилди. Ҳар бир тонна пахтадан тола ажратиб олиш 33,6 фоизга тўғри келмоқда. Тола миқдори қанча юқори бўлса, тармоқнинг иқтисодий самарадорлиги ортаверади. Олтиариқ толаси Англияга, Швецияга, Италия, Жанубий Корея, Панама ва Хитойга, мустақил ҳамдўстлик мамлакатларига шартнома бўйича жўнатилмоқда. Толанинг сифати ҳақида жорий корхоналарнинг эътирозлари бўлган эмас, фақат илиқ гаплар айтилмоқда. Корхона инженер-техник ходимларининг асосий мақсади ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишга қаратилган. Ҳозир заводда фойдаланилаётган тола, момиқ ажратиш машиналари энг сўнгги моделлар бўлиб, уларга техник қаровни яхшилаш ҳисобига унумли фойдаланилмоқда. Қуритиш-тозалаш цехида фойдаланилган иссиқликни беҳуда чиқариб юбормасдан, қайта ишлатиш йўли топилди. Плёнка остига экиладиган уруғликни сифатли тайёрлаш мақсадида чигитни туксизлантирадиган янги «ЧСА» тозалаш қурилмаси ўрнатилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999—2[illegible] йилларда «Пахта навлари[illegible]и янгилаш ва жойлаштириш дастури тўғрисида» қарори пахта тозаловчилар зиммасига катта масъулият юклади. Янги йил ҳосили учун 900 тонна уруғлик чигит ишлаб чиқарилади. [illegible]мкорлик — барчани [illegible]урчи. Бу ерда ҳамма дастгоҳлар электр энергияси билан ишлайди. Бир тонна тола ишлаб чиқариш учун 1998 йилда 414,7 киловат-соат электр қуввати ишлатиш режалаштирилган бўлса, ўн бир ойда ҳар тонна толага 399,3 киловат-соат электр қуввати сарфланди. Газ, ёнилғи-мойлаш материалларидан ҳам тежаб-тергаб фойдаланилмоқда.

Бурбалик пахта пунктида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган кичик корхона очилган эди. Жумабой Маматқулов раҳбарлик қилаётган бу корхонада завод ишчиларига коржома, хўжаликларга арқон, этак тайёрланади. 1998 йилда 11 миллион 641 минг сўмлик турли моллар ишлаб чиқарилди.

Корхона ишчиларига моддий-маиший шароит яратилган. 50 ўринли ошхона, сауна, ҳаммом, чойхона, новвойхона, сартарошхона, 140 ўринли болалар боғчаси, телерадио, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш устахоналари ишлаб турибди. Шоҳимардонда дам олиш уйи барпо қилинган. Пахта тозаловчилар таътил чоғида дам олиб, саломатликларини тиклашмоқда. Тунги сменада ишловчиларга бепул иссиқ овқат берилаётир.

[illegible]рхонанинг очиқ турдаги акционерлик жамиятига [illegible]анлиги техника иқтисо[illegible]ий кўрсаткичларни оширишда муҳим омил бўлаётир. Мулкдорлар бажарилган ишнинг пировард натижасидан манфаатдорлар. 1997 йил якунлари бўйича ҳар бир акцияга 224 сўмдан девиденд тўланди. Оила йили девидендлари янада юқори. Корхонада 11 ойда 28 миллион 299 минг сўм фойда олинди. 1999 йил Аёллар йили деб эълон қилинганлиги пахта тозаловчиларни ҳам хушнуд этди. Лаборатория ходими Солияхон Нишонова, той тикувчи Ҳилола Эргашева, лаборант Холисхон Мингбоева, Тўпониса Маматисаева Аёллар йилида эл бойлигини кўпайтириш учун фидокорона меҳнат қилишга енг шимарганлар. 1999 йилда бор имкониятлардан кенгроқ фойдаланиш, янада кўпроқ иқтисодий самараларга эришиш — жамоанинг эзгу ниятидир.

Раҳимжон МЕЛИБОЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Суратда: Олтиариқ пахта тозалаш заводи лаборантлари Солияхон Нишонова ва Тўпониса Маматисаевалар.

Ғанижон МУХАММАД ҚОДИРИЙ олган сурат.

Матбуот сўзининг таъсири

ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИЛДИ

«Қишлоқ ҳаёти» рўзномасининг 1998 йил 13 октябрь сонида эълон қилинган «Соҳибкор ҳақини ким тўлайди?» сарлавҳали танқидий мақолага таҳририят Сирдарё вилоят ҳокимлигидан жавоб хати олди. Унда шундай дейилади:

«Қишлоқ ҳаёти» рўзномасида чоп этилган «Соҳибкор ҳақини ким тўлайди?» танқидий мақола Гулистон шаҳар ҳокимлигида «Гулистонмевасабзавот» уюшмаси ва Гулистон консерва заводи раҳбарлари билан биргаликда ўрганиб чиқилди.

Мақолада корхонадаги камчиликлар тўғри ва ўз вақтида кўрсатилган деб топилди. Ишда йўл қўйган камчиликлари учун М. Бектемиров вазифасидан озод этилди. Аҳволни ўнглаш чоралари кўрилди.

1998 йилда корхона таъмирланди, январь-ноябрь ойлари мобайнида 39054 шартли банкада 11 хил мева-сабзавот консервалари ишлаб чиқарилди. Бу 1997 йилнинг шу даврига нисбатан 22592 шартли банка кўпдир. 1998 йилга 680 тонна мева-сабзавот қабул қилиш учун шартнома тузилган бўлса, 1999 йил учун 1030 тоннага шартнома тузилди.

Корхона раҳбарияти бу йил ишлаб чиқариш қувватларини бир милллион шартли банкага етказиш, шу хусусдан маҳсулотларнинг таннархини камайтирадиган, сифатини яхшилайдиган чора-тадбирлар ишлаб чиқди.

Германиянинг «Тиссен» концерни билан хорижий ускуналар келтириш бўйича шартнома тузди. Тайёр маҳсулотларни сотиш эвазига хўл мева-сабзавот топширган хўжаликлар олдидаги қарзларини узиш чоралари кўрилмоқда.

Рўзномада кўтарилган масалаларнинг ечими назоратга олинди.

А. ПРИМҚУЛОВ,
Сирдарё вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари.

ИСТЕЪДОДГА ИҚБОЛ ЭШИГИ ОЧИҚ

Муҳтарам Президентимизнинг Вазирлар Маҳкамасида ислоҳотлар самарасини ошириш борасида маҳаллий ҳокимият идоралари масъулиятини кучайтириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, кадрлар тайёрлаш Миллий дастури бўйича академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари қурилишини жадаллаштириш масалаларига бағишланган йиғилишда сўзлаган нутқларини тинглаб турибману хаёлимда Марҳамат туманидаги 3-академик-лицей.

Мирзо Улуғбек номи билан аталадиган бу илмгоҳ 1992 йили ташкил топган бўлиб, физика-математика ва инглиз тилини чуқур ўзлаштиришга ихтисослашган. Бу ерда ўз касбининг усталари, олий тоифали мураббийлар жамоаси меҳнат қилмоқда. Лицей муаллимларининг ёш авлодни комил инсон қилиб тарбиялашга доир бир неча дарсликлари педагогика жамоатчилиги томонидан юқори баҳоланган.

Энг муҳими, лицей мустаҳкам ўқув базасига эга: 28та фан кабинети, 20та фан тўгараклари, «тест маркази», бой кутубхона ўқувчилар хизматида. Республикамизда илк марта ўқиш-ўқитишнинг янги усули ўқувчилар билимини диагностик таҳлил қилиш методикаси ушбу билим даргоҳида тадбиқ қилинди. Лицей тасарруфида икки йилдан буён кичик академия фаолият кўрсатиб келаётганлиги қувончлидир. Унда илмий изланишларга мойил 22 нафар энг иқтидорли талаба таълим олмоқда. Улар физика, математика, химия каби аниқ йўналиш бўйича фан асосларини ўрганмоқдалар. Талабалар лицейда ўқиётган қобилиятли ўқувчилардан танлаб олинган.

Дарс машғулотлари муайян жадвал бўйича олиб борилади. Кичик академияда амалиётга ҳам кўп эътибор қаратилган. Семинар машғулотлари эркин фикр алмашув билан ўтказилади. Кўрик-танлов, викторина, адабий кечалар ташкил қилиш орқали эса ёшларни мустақил ижодий фикрлашга ўргатилади. Тадбирларнинг самараси ҳозирданоқ кўзга ташланмоқда. Аксарият талабалар ўзлари танлаган фанлар бўйича мустақил равишда илмий ва ижодий иш олиб бормоқдалар. Азизбек Даминов математика фанидан функциялар таҳлили мавзуида илмий изланиш қилмоқда. Азизбек Ҳамдамов эса геометрия билан шуғулланишни афзал деб билади. У трапеция ва учбурчак ўртасидаги боғланишлар темасида автореферат тайёрламоқда. Ёш математик Ғолибжон Бакировнинг истеъдоди новосибирсклик олимларни қизиқтириб қолди. Ғолибжон Новосибирск университетида россиялик олимлар ҳомийлигида физика ва математика фанларини чуқур ўрганмоқда.

Бу ердаги таълим-тарбия жараёнларини ташкил қилишни Андижон Давлат университети оталиққа олган. Университетнинг кўплаб олимлари кичик академияда дарс берадилар. Математика куллиётининг профессори, физика-математика фанлари доктори Ваҳобжон Муллажонов академияни оёққа турғизишда, айниқса, кўп жонкуярлик қилди. Бевосита домланинг ёрдами билан талабаларнинг иқтидори ва истеъдодини ошириш, таълим тарбия тизимини такомиллаштириш йўналишлари ишлаб чиқилди.

Мазкур билим даргоҳида талантли ёшларни ҳар томонлама комил инсонлар бўлиб етишишига туман жамоатчилиги, биринчи галда, ҳокимликнинг ёрдами катта бўляпти.

Адҳамжон Қурбонов бошлиқ 1-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари жамоаси ҳам ёшларимизнинг чинакам ғамхўри эканлигини кўрсатдилар. Билимгоҳнинг келажаги ҳақида халқ таълими аълочиси, лицей раҳбари Набижон Акрамов билан мулоқотда бўлдик.

— Илмгоҳимиз мақсади ёшлар орасидан ўта иқтидорли болаларни танлаб олиш ва уларни касбга тўғри йўналтиришдир. Лицей замонавий ўқитиш техникаси билан жиҳозланган. Машғулотлар фан кабинетларида кўргазмали олиб борилмоқда. Таълим-тарбия жараёнига шартнома билан вилоят олийгоҳларидаги малакали фан намоёндалари жалб этилган. Лицейимизнинг фаолият кўлами янада кенгаяпти. Аниқ фанларгина эмас, адабиётшунослик, тилшунослик, педагогика-психология каби гуманитар фанларни ўрганишни ҳам ўз ичига оладиган янги куллиётлар очиш ниятимиз бор.

Инсон ақл заковати, истеъдоди чегара билмайди. Мустақиллик туфайлигина билимга чанқоқ ёшлар учун ҳамма эшиклар очилди. Ҳали турмуш ва ҳаёт машаққатларидан узоқда бўлган болаларни функционал таҳлиллар, учбурчак ва трапецияларга тиши ўтишини илгари ким ўйлабди дерсиз. Улар бугун лицейда истеъдод қирраларини чархлаяптилар. Меҳрибон мураббийлар улар парвонаси.

...Орифжон бироз толиққанини сезди. Чунки, янги тема мураккаб бўлиб, домлани ҳам, талабаларни ҳам ром этганди. Шу боисдан болалар ўқитувчини саволларга кўмиб юбордилар. «Саволлар бу илмга чанқоқлик белгиси— ўйларди Орифжон, — қанча кўп сўрасалар шунча яхши».

Устоз талабаларни «ёндириш» учун ўзи ҳам «ёниши» керак. Орифжон буни яхши билади. Қўнғироқ чалиниши билан бироз тин олиш учун математика хонасига кирди. Оромкурсига чўкиб нафасини ростлади. Кейин жовонлардаги китобларга қўл чўзди. Мутоаладан ором олгандек бўлди.

Шу пайт стол устидаги мактубга кўзи тушди. Дастхатдан унинг эгасини дарҳол таниди. Мактуб собиқ талабаси Баҳриддин Юсуповдан келган эди.

Хатдаги сатрларга кўз югуртирган сари, фикрлари тиниқлашиб, ўзини тетик-бардам ҳис қилиб борарди. «Тошкент Давлат университетининг математика куллиётида ўқишни бошладим. Домлажон, берган тузингизни оқлаганимдан хурсандман. Менга аъло даражада билим берганингиз учун ректоратнинг Сизга йўллаган раҳматномасини юборяпман...»

Таълим ва янгича тафаккур

Мактуб боис Баҳриддин лицейга қабул қилинган кунларни эслаб кетди. Боланинг имтиҳондаги саволларга бийрон-бийрон жавоблари қабул гуруҳи аъзоларини қойил қолдирганди. Ўқувчининг математика бўйича иқтидори зўрлигига ҳамманинг ҳаваси келди. Бироқ қабул масаласига келганда мандат гуруҳининг боши қотиб қолди. Юсуповлар оиласи камхарж бўлганидан боласини лицейда ўқитишга маблағи етишмаётганди.

Баҳриддин отасининг пинжига кирганича миқ этмас, ота эса нажот истаб ўтирганларга тикиларди. Ўртадаги оғир сукунатни Орифжоннинг овози бузди:

— Боланинг аниқ фанлар бўйича истеъдодига таъриф йўқ. Лицейимиз аслида шундай ўқувчилар учун очилган. Дастлабки бадал майли менинг ҳисобимдан бўлсин... Агар мандат гуруҳи рози бўлса...

Шу кундан бошлаб Баҳриддин Орифжоннинг ўғиллари қаторида турадиган бўлди.

Бу О.Бакировнинг хайрли ишларидан бир лавҳа, холос. Домла лицей ташкил топгандан буён шу ерда математика ва бошқа аниқ фанлардан дарс бериб келмоқда.

Домланинг бевосита ташаббуси билан лицей ҳузурида математика бўйича репититорлик, яъни тайёрлов бўлими очилди. Бу ерда талабалар олийгоҳларининг кириш имтиҳонларига тайёрланадилар. Ўқитиш шартнома асосида олиб борилмоқда. О.Бакиров қўлида таҳсил кўрган талабаларнинг 90 фоизи шу кунларда олий ўқув юртларида ўқимоқдалар.

Лицейда ўз касбининг фидойилари бўлган тажрибали мураббийлар анчагина. Математиклардан Абдувоҳид Толипов, физиклардан Гулсара Сулаймонова, инглиз тили муаллими Махфират Йўлчиевалар жамоанинг фахри ҳисобланишади. Болаларнинг қобилиятини шакллантириш ва дарсда олган билимларини амалиёт билан чуқурлаштиришда уларнинг ёрдами катта.

Лицей ҳузурида ташкил этилган «Ёш техник ижодкорлар» тўгарагининг ишлари вилоятда мақтовли. Талабалардан Хайрулло Нишоновнинг энг содда радио қурилмаси, Шавкатжон Абдусаломовнинг бошқариладиган автомобиль намуналари ёш ихтирочиларнинг жумҳурият кўрик-танловларида фахрли ўрин олган. Билимгоҳда ўқувчиларга таълим ва тарбия беришнинг энг илғор замонавий усуллари — тест синовлари ва рейтинг асосида ўқитишга эътибор берилмоқда. Компьютерлаштирилган ўқув тизимининг жорий этилиши таълим-тарбиянинг самарадорлигини оширяпти. Зеро, бугунги талаба эртанги мутахассисдир.

Замонавий техника ускуналари билан жиҳозланган «компьютерлар маркази» доим талабалар билан гавжум. Ўқув машғулотлари, мисол-масалалар матни дискетларга ёзилган бўлиб, улар компьютер хотирасига киритилган. Талаба машина қаршисига ўтириб тугмачаларни босиши билан экранда ўзини қизиқтирган саволларига жавоблар тайёр бўлади.

Ўқув-тарбия ишларининг компьютерлашуви ўқувчилар билимини тест синовлари йўли билан назорат қилиш имконини яратди. Ҳозирда математика, физика, инглиз тили бўйича ўқувчиларнинг билимлари тест синовлари ёрдамида текширилмоқда.

Баҳолашнинг рейтинг усули, айниқса, яхши натижалар бермоқда. Талабанинг билимларни ўзлаштириш, жамоат ишларидаги ҳамда спорт мусобақалар, кўрик-танловлардаги иштироки жамланиб, сўнгра умумий баҳо чиқарилади. Дарҳақиқат, комил инсон билимдонгина бўлмай, жисмонан соғлом, юксак маданиятли, касб маҳоратига эга, маънавий дунёси бой шахс бўлиши керак.

Лицей жамоаси талабаларнинг маънавий тарбиясига алоҳида аҳамият бермоқдалар. 900га яқин ўқувчи билим олаётган ушбу илмгоҳда ахлоқ-одоб бўйича очиқ дарслар, интизом соатлари, саранжом-саришталик ҳафтаси сингари маърифий-маданий тадбирлар ўтказиш одат тусига кирган. Ҳафтанинг охирида ахлоқ-одобнинг икки кўринишига қараб синф жамоалари фаолияти баҳоланади. Ой охирида эса ота-оналар, ўқувчилар иштирокида натижалар таҳлил қилинади.

Мазкур илмгоҳда келажагимиз эгалари бўлган ёшларни комил инсон қилиб етиштириш учун ибратли ишлар қилинмоқда.

С.РЎЗИМАТОВ.

Бола қалбини тийран англамоқ, унга йўл топмоқ учун гўдакдек самимий ва тўғри сўз бўлмоқ керак. Бу ҳақиқат Шофиркон туманидаги «Лола» болалар боғчаси тарбиячиси Назира Раҳматованинг ҳаёт фалсафаси, умр мезонига айланган. 15 йилдан бери жажжилар масканида ишлаётган биринчи тоифали бу тарбиячи ҳар бир болани бир дунё деб билиб, уларнинг қизиқиши ва интилишларини чуқур ўрганади. Ўзининг ширин сўзи, меҳрибонлиги билан Назирахон болаларнинг нафақат севимли мураббийси, балки онасидек азиз зотга айланган.

СУРАТДА: тарбиячи Н. Раҳматова машғулот пайтида.

Ҳ. ҚУРБОНОВ олган сурат.

Касби оддий, хизмати олий

ҲОЖАТБАРОР МАМАТВАЛИ

Бу йигитни Наманган туманида кўпчилик «Ҳожатбарор Маматвали», деб айтишади. У бир неча йилдирки, Тошбулоқдаги деҳқон бозори ҳудудида муъжазгина устахона ташкил этиб, турли русумдаги автоуловларни ва велосипедларнинг яроқсиз қолган баллонлари, шиналарини таъмирлаб, мижозларни хушнуд этаётир.

Эрта тонгдан қош қорайгунга қадар устанинг қўли-қўлига тегмайди. Қатнов йўл бўйида жойлашганлиги сабабли устахона доимо гавжум.

— Отамиз раҳматли ҳунарманд инсон эдилар, — дейди М. Мўминов. — Шунинг орқасида умргузаронлик қилиб, одамлар олқишини олиб яшадилар. Отамиз мисолида ҳунарлининг ризқи улуғ эканини ҳаётда кўрдик. Шу боисдан ҳам оиламизда вояга етган 6 нафар оға-инилар барчамиз ҳунарманд, эл-юртга манфаат етказиш ҳаракатидамиз.

Бир йигитга қирқ ҳунар оз деганларидек, Маматвалининг ўзи бир неча касбнинг уддасидан чиқади. Янги ҳовлига кўчиб ўтганларнинг уйларига электр симлари тортиб, ҳар бир электр асбобини ўрни-ўрнига, хавфсиз — ҳолатда ўрнатишни Маматвали жойига қўяди. Нафақат маҳалла, балки Катта Тошбулоқ қишлоғида ҳам Маматвали чапдаст қассоб, моҳир пазанда сифатида танилган. У шунингдек, турли яроқсиз тунука чойнаклар, машина радиаторларини ҳам сифатли таъмирлаб, уларга қайтадан умр бахш этади.

Дарҳақиқат, одамларга ёрдам бериш, уларнинг мушкулини осон этиш катта савоб. Шу боис М. Мўминов эъзозда.

Б. ҚЎШМОНОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ КЎРГАЗМА

Фарғона шаҳридаги Аҳмад ал-Фарғоний номли вилоят кутубхонасида аёллар йили муносабати билан «Давр — аёл тақдирида» деб номланган туркум кўргазма ташкил этилди. Унга ўзбек аёлларининг матонатли меҳнати, аёллар, оналар тўғрисида турли матбуот нашрларида чоп этилган илмий ва публицистик мақолалар қўйилган. Нодирабегим, Увайсий, Анбар Отин сингари оқилу доно, фозила шоираларнинг, Фарғона заминида етишиб чиққан, эл таниган таниқли санъаткор аёлларнинг тақдири ҳақида ҳикоя қилувчи лавҳаларга кенг ўрин берилган. Аёлларимизнинг мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, баркамол ёш авлодни тарбиялаш борасидаги муҳим ишларини кўрсатувчи ранг-баранг маълумотларга алоҳида бўлим ажратилган.

Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири

ЖУЗҚУДУҚ ЎТОВЛАРИ

Қизилқумнинг қир-адирларида яйловдан яйловга кўчиб яшайдиган чорвадорлар учун ўтов қишда иссиқ, ёзда салқинлиги билан жуда қулай. Ана шу кўчма уйнинг анжомларини ишлаб чиқариш ҳам миллий ҳунармандликнинг бир тури ҳисобланади.

Учқудуқ туманидаги «Жузқудуқ» хўжалигининг эллик нафар хотин-қизлари шу касбни эгаллади. Хўжаликда боқилаётган қўй-эчки, йилқи ва туялардан олинаётган хомашёдан ўтов анжомлари ишлаб чиқарилмоқда. Ҳунармандлар тайёрлаётган буюмлар ҳам арзон, ҳам сифатлилиги билан харидоргир бўлаётир. Шунинг учун бу маҳсулотга Қозоғистон чорвадорларидан ҳам буюртмалар тушмоқда.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

Хориж ҳангомаси

Ҳайвонот боғидан фил йўқолибди. Полиция бошлиғига уни топиш учун уч кун муҳлат беришибди. Муҳлат ўтибди. Полиция бошлиғидан:

— Филни топдингларми? — деб сўрашибди.

— Ҳа, албатта, топдикда, — дебди бошлиқ ва хонага қафас ичидаги қуённи олиб киришибди.

— Ие, шу филми?

Қуён хавотир ила дебди:

— Ҳа, мен филман! Филман! Фақат бошқа урманглар мени!

* * *

Ҳимоячи: - Ишни сенинг фойдангга ҳал қиламан. Ҳимоя харажатларига тўлашга пулинг борми?

Ўғри: — Пулим йўқ, машинам бор.

Ҳимоячи: — Жуда яхши. Сени қандай айб билан қамадилар.

Ўғри: — Машина ўғирлаганим учун...

* * *

Эр уйга лунжи шишган, кўзлари кўкарган, кийимлари йиртилган ҳолда кириб келди.

— Муштлашган эқансиз, нега полицияга мурожаат қилмадингиз, — деди хотини.

— Ўшалар билан муштлашдим-да...

***

— Уялмайсанми, ўғлим, ўқитувчинг яна сендан шикоят қилди. Отангдан ўрнак олсанг бўлмайдими? Намунали хулқи учун уни муддатидан аввал қамоқдан бўшатишаяпти.

* * *

Адвокат ҳузурида:

— Хотиним билан ажрашмоқчиман.

— Нима учун?

— Хотиним ҳар куни ресторанма-ресторан изғиб юради.

— Наҳотки? Хотинингиз шу даражада ичағон бўлса?

— Йўқ у мени излайди.

* * *

— Сиз қўй ва икки қўзи ўғирлашда айбланасиз, — деди судья айбланувчига.

— Қўйни ўғирлаганим рост, лекин қўзиларни ўғирламадим. Улар онасининг кетидан эргашиб келди.

* * *

Инспектор машинани тўхтатиб ҳужжатларни текшириб сўради:

— Гувоҳномани сотиб олганмисиз?

— Йўқ, туғилган кунимга совға қилишган.

Тўпловчи:
Иброҳим ҚОСИМОВ.

Халқнинг қандай яшаётга[нини] билмоқчи бўлсанг, аввало унинг бозорига бор. Негаки, бозорлар тўкинлиги эл фаровонлигини, унинг ободлиги мамлакат саодатини белгила[й]ди. Шу маънода қақроқ чўл бағрида яқинда бунёд этилган Гулистон улгуржи бозори ҳам юртимизнинг кун сайин гўзаллашиб бораётганидан да[ло]латдир.

СУРАТДА: Гулистон улгуржи б[оз]орининг ташқи кўриниши.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

КЕНГУРУ ЭМГАН БОЛА

Ажойиб-ғаройиб

Шимолий Австралияда йўқолган 8 яшар болани кенгурулар ўз подаларига олишади. Уни ўз сутлари билан боқиб, йиртқич ҳайвонлардан ҳимоя қилишиб, худди кенгурудек катта қилишади.

Шимолий Австралиянинг Дайм Уотерз шаҳридан 30 километр узоқликдаги ўрмонлардан овчилар [к]енгурулар ичида юрган [..] шу болани ушлаб оли[ш]и.

— Дас[т]аб автомашина ёруғида [бо]лани кўрганимизда кен[гур]у деб ўйлаган эдик, — [д]ейди овчи Чарльз. — [Чу]нки у худди кенгуру каб[и] товуш чиқариб, сакраб [ю]арди. Аммо билсак, у одам боласи экан. Болани тиббий кўрикдан ўтказганимизда, шифокор: «Соғлиғи яхши, бироқ ўзини худди ёввойи ҳайвонлардек тутяпти» дейишган.

У сўзлай олмайди, гапирсанг тушунмайди. У бир неча ҳафта мобайнида фақат ўт, япроқ еган эди. Кейин оз-оздан ҳўл мева ва гўшт ея бошлади.

Овчиларнинг айтишларига қараганда, уни ота-онаси икки ёшлигида йўқотишган. Агар у каттароқ бўлганида, эҳтимол уни кенгурулар асраб олмаган бўлармиди?, дейди улар.

Овчилар болани тутиб олишмоқчи бўлишганда, кенгурулар овчиларни ўраб олишиб, уларга ҳужум қилишган. Уста овчилар боланинг белига арқон ташлаб, боғлаб, машинага олишган.

Қилирбой ТЎЛАБОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (ЎзПИТИ) 1999 ЙИЛ ҲИСОБИГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Кундузги ва сиртқи бўлимларга: умумий деҳқончилик, мелиорация ва суғорма деҳқончилик, агрохимия, селекция ва уруғчилик, ўсимликшунослик.

АСПИРАНТУРАГА КИРУВЧИЛАР:

Институт Бош директори номига ариза ҳамда қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари зарур:

— шахсий варақа,
— таржимаи ҳол,
— иш жойидан тавсифнома,
— чоп этилган илмий ишларнинг рўйхати ёки кираётган ихтисоси бўйича реферат,
— диплом ва синов дафтарчасидан кўчирма,
— меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Кириш имтиҳонлари қуйидаги фанлардан олинади:

ТАНЛАНГАН ИХТИСОСИ БЎЙИЧА, ЧЕТ ТИЛИ, ФАЛСАФА, ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХИ

Аспирантурага кириш учун ҳужжатлар йил давомида қабул қилинади.

Имтиҳонлар икки босқичда ўтказилади: 1-босқичи — 22 февралдан 1 апрелгача ва 2-босқичи 20 октябрдан 1 декабргача.

Ҳужжатларни қуйидаги манзилга юбориш ёки бевосита топшириш мумкин:

702133, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ, ЎзПИТИ, Аспирантура бўлими.

Телефон: 64-20-45.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги «Қорачиқ» хусусий ишлаб чиқариш-тижорат фирмаси тугатилади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Телефон: 48-91-36.

Тошкент шаҳар Шайҳонтоҳур туманидаги «ZAF-SHUX» хусусий фирмаси тугатилади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

Бош муҳаррир вазифасини бажа[ру]вчи Суннатилла САЙДАЛИЕВ

Таҳрир ҳайъати: Ислом БОБОЖОНОВ, Р[а]лмат ҲУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИ[..]ЁЕВ, Баҳром НОСИРОВ, Олим АТАЕВ, Темур ХОШ[..]ОВ, Мансур СУЛТОНОВ, Жамшид САЙФУТД[..]ОВ, Пўлат КАЗИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъ[ул] котиб), Шермат АЛЛАМОВ.

МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» холдинг компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

ҲОМИЙ: «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими — 1-36-56-30, Иқтисодиёт, тадбиркорлик ва чорвачилик бўлими 1-36-54-51. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюр[тма] Г— 07, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00